СУВЧИЛАР

Сувчи — ғўзани яшнатувчи, унга ҳаёт бахш этувчи, деб бежиз айтилган эмас. Уни тонг палласида ҳам, оқшомда ҳам, саҳар палласида ҳам пахтазор қўйнида учратасиз. Доимо ўз масъулиятини ҳис этиб, постида сергак туради. Қулоқ бошларига чим босади, жилдиратиб эгатларга сув тарайди. Пушталар ўта захлаб кетмадими, сув оёқламасдан эгат ярмида тўхтаб қолмадими, исрофгарчиликка йўл қўйилаётгани йўқми, мана шуларнинг ҳаммасидан доимо кўз-қулоқ бўлиб туради. Унинг мақсади битта. Ҳар туп ғўза эркин ривожланиб яшнаб ўссин дейди, ҳосилига ҳосил қўшилиб, кузда хирмон баракали бўлсин, дейди.

Роман билан Абдукарим ҳам ана шундай миришкор сувчилардан. Тажрибаси бор, ишнинг кўзини билишади.

Роман сувчилик қилаётган Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Анвар Эгамназаров бошлиқ бригада аъзолари 170 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун кураш олиб боришаяпти. Бу курашда коммунист сувчи ўртоқ Роман Айтимбетовнинг катта ҳиссаси бор. У сувни меҳирлик билан етаклаб, кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлаяпти.

Уртоқ Абдукарим Каримов эса шу райондаги «Правда» колхозининг ўртоқ Тўхта Абдуллаева бошлиқ бригадасида сувчилик қилаяпти. Бу бригада аъзолари 75 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштирамиз, дейишаяпти. Абдукарим бу аҳдупаймоннинг уддасидан чиқиш учун ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиш лозимлигини, механизаторлар билан мустаҳкам ҳамкорликда ишлаб ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлаш лозимлигини яхши билади. У худди ана шундай қилаяпти. Иккала миришкор сувчига ҳар қанча раҳмат айтилса арзийди. Суратларда: чапда Роман Айтимбетов, ўнг томонда Абдукарим Каримов ўртоқлар ғўзаларга сув тарашаяпти.

А. Абалян фотолари.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

12 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 139 (3111).

18 ИЮЛЬ ЯКШАНБА 1965 йил

Баҳоси 2 тийин.

НАВБАТ 4-БЛОККА

Улкан нурхона бунёдкорлари яқиндагина қуввати 150 минг киловаттли навбатдаги 3-блокни фойдаланишга топширган эдилар. Шу билан Тошкент ГРЭСининг қуввати 450 минг киловатга етди. Нурхона қурилиши шу билан тугагани йўқ. У жадал давом этаяпти.

Бинокорлар шу кунларда 4-блок қурилиш майдонидан бир дақиқа нари кетмаяптилар. Ҳозир ҳамманинг қалби 4-блок қурилишини шу йил октябрь ойигача тугаллаш ва хонадонларимизни яна ҳам чароғон қилиш ишқи билан тепаяпти. Блок қурилиши аллақачон бошланган. 100 тонналн барабан тўла монтаж қилиб бўлинди. Ҳозир 2200 тонналн қозон агрегатини тиклаш ишлари тўла қувват билан бораяпти. Бу участкада ҳам кўпгина ишлар бажариб қўйилган. «Средазэнергомонтаж» трестининг Тошкент монтаж майдони коллективи ўз зиммасидаги топшириқларни бенамиқуст адо этаяпти. Алексей Козловский бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари қозон агрегати монтажида алоҳида ғайрат ва шижоат кўрсатмоқдалар. Бу коллектив дастлабки уч блок монтажида ҳам фаол иштирок этган эди.

Қозон агрегати билан бир қаторда турбина монтажи ҳам зўр суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу участкада Леонид Свентицкий ва Иван Гардман ўртоқлар бошлиқ коммунистик меҳнат бригадалари аъзолари пешқадам. Иш ҳозир уч сменада ташкил этилган. Узилиш йўқ. Меҳнатнинг тўғри уюштирилганлиги натижасида қурилишда суръат ўсганда ўсиб бораяпти.

ҚЎСАККА-ҚЎСАК ҚЎШМОҚДАЛАР

Ўртоқ Зайнаб Ғойиповани колхоздагилар жуда ҳурмат қилишади. У бир неча йилдан бери бригадага бошчилик қилиб, давлатга пахта топшириш йиллик планларини ортиғи билан бажарилишини таъминлаб келди. Бу йил эса тюпкочи звенога бошчилик қилмоқда. Ҳозир унинг даласида қилинаётган ишлар мақтаса мақтагудек. 44 гектар ердаги ғўза уч марта узунаси ва кўндалангига культивация қилинди. Эрта тўйдириб озиқлантирилди. Бу йилги сув танқис бўлган шароитда ғўзаларнинг чанқаб қолмаслиги учун зарур чоралар амалга оширилди. Ҳасанбой Омонов, Топил Боймуродов каби миришкорлар кечани кундузга улаб, эгатларга жилдиратиб сув тараб ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлашди.

Мана, энди ғўзалар кундан-кунга қулф уриб ўсиб, ҳосилини кўпайтирмоқда. Звенода 19 ўрнига 22 центнердан «оқ олтин» кўтариш мажбурияти олинган. Бекободдаги Дзержинский номли колхоз ерлари шароитида бу камҳосил эмас. Шунинг учун звено аъзолари ғўзанинг ҳозирги кўкини кўриб маҳлиё бўлаётганлари йўқ. Улар ўтган йиллардагидек августни эмас, балки июлни ҳосилга ҳосил қўшиш ойи, деб тушуниб, ғўза парваришини изчил давом эттираяптилар. Суғориш ва культивация бир-бирига боғлаб олиб бориляпти. Лозим топилган карталарга шарбат оқизиляпти. Бу албатта бор ҳосилни сақлаб қолиш, ҳосилга яна ҳосил қўшишга ёрдам беради.

Навоий номли колхознинг ўртоқ М. Суюнов бошчилик қилаётган участкаси пахтакорлари ишидан ҳам кўпчилик хурсанд. Бу участкада ҳам июль зарбдор ой деб эълон қилинган. Ҳамма — далада. Мўл ҳосил етиштириш иштиёқи билан астойдил бел боғлаб меҳнат қилишяпти. «Победа» колхозининг Қўниш Жойзоқов бошлиқ бригадаси пахта далаларида бўлсангиз кўнглингиз янада хушнуд бўлади. Колхоз ўтган йили пахта тайёрлаш давлат планини бажара олмаган, деҳқонлар ер чизиб қолишган эди. Бу йилги ҳаракат тамомила бошқача. Ўтган йилги доғни ювиш, зиммага олинган мажбуриятни ортиғи билан бажариш, хирмонга барака киритиш учун курашилмоқда. Бу курашда Қўниш ака бошчилик қилаётган бригада аъзолари бошқаларга намуна кўрсатишяпти. Эргаш Жайлаев, Комил Рустамов, Мингбой Шоҳанов каби миришкор сувчилар қондириб суғораётган, вақтида қатор оралари юмшатилаётган ғўзалар кундан-кун ҳосилини кўпайтирмоқда. Номлари тилга олинган звено ва бригадаларда чиндан ҳам ғўзалар серҳосил бўлади. Бу — деҳқонларнинг ҳалол меҳнати, ғайрат ва шижоатидан кўриниб турибди.

Б. САФАРОВ,
Қ. СИДИҚОВ,
К. ХЎЖАНОВ.

ТАСС АХБОРОТИ

КОСМОСДА БЕШ ЙЎЛДОШ

1965 йил 16 июлда Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдошлари «Космос-71», «Космос-72», «Космос-73», «Космос-74» ва «Космос-75» учирилди. Беш йўлдошнинг ҳаммаси бир учирувчи ракета билан орбитага чиқарилди.

Йўлдошлар ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Беш йўлдошнинг ҳаммаси доиравий орбиталарга яқин бўлган орбиталар бўйлаб ҳаракат қилмоқда. Уларнинг бошланғич параметрлари қуйидагича:

Айланиш даври — 95,5 минут; Ер сатҳидан масофаси — 550 километр; орбитанинг оғиши — 56,1 градус.

Йўлдошларга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаштирувчи — ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

„Протон-1" космик станцияси орбитада

Космик фазони тадқиқ этиш юзасидан белгиланган программанинг бажарилишини таъминлаш мақсадида Совет Иттифоқида янги ғоят кучли учирувчи ракета вужудга келтирилди.

1965 йил 16 июлда «Протон-1» илмий космик станцияси ва контрол-ўлчаш аппаратларининг комплекси ана шу ракета ёрдами билан Ер атрофидаги орбитага чиқарилди.

Орбитага чиқарилган фойдали юкнинг умумий вазни (учирувчи ракетанинг сўнгги босқичидан ташқари) 12,2 тоннадир.

Ута юксак энергиянинг космик заррачаларини тадқиқ этиш учун «Протон-1» станциясига махсус илмий аппаратлар ўрнатилган.

«Протон-1» космик станцияси 627 километр апогей ва 190 километр перигейда орбитага чиқарилди. Орбитанинг оғиши 63,5 градус. Станция Ер атрофини 92,45 минутда айланиб чиқади.

Космик станция ичида илмий ва ўлчов аппаратларидан ташқари радиопередатчик ўрнатилган. Бу радиопередатчик 19,910 мегагерц частотада ишлайди.

Қабул қилиб олинган телеметрик ахборотнинг анализ қилиниши «Протон-1» космик станциясига ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаётганлигини кўрсатиб турибди.

Координациялаш - ҳисоблаш маркази олинган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

БАЛТИКА БЎЙИДА ШОДИЁНАЛАР

ТАЛЛИНДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

ТАЛЛИН, 17 июль (ТАСС). Бугун эрталаб Таллиндаги «Эстония» концерт залида Эстония Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети ва Министрлар Советининг партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакиллари билан биргаликдаги Эстония ССРнинг 25 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

Залда қардош совет республикаларининг делегациялари, чет мамлакатлардан келган меҳмонлар ўтиришибди.

Мажлис аҳли КПСС Марказий Комитети Президиумини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайлади.

Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин доклад қилди.

Тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси А. И. Микоян нутқ сўзлади.

Бу ерда биз, деди ўртоқ А. И. Микоян, Эстонияда Совет ҳокимияти тикланган куннинг 25 йиллиги муносабати билан бўлаётган тантаналарга тўпландик. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети бутун эстон халқини шу шонли байрам билан қизғин қутлайдилар.

Бу қувончли байрам фақат эстон халқининг ҳаётидагина катта воқеа бўлиб қолаётгани йўқ. Барча совет кишилари Эстония, Латвия ва Литва меҳнаткашлари билан бирга бу шонли тантанани байрам қилмоқдалар, уларга экономика ва маданиятни ривожлантиришда, коммунизм қурилишида янги, тағин ҳам каттароқ муваффақиятлар тилаб қизғин истак билдирадилар.

Ўртоқ А. И. Микоян айтдики, Эстонияда 1917 йилда Октябрь революцияси тез ғалаба қозонган эди. Эстон ишчилар синфи, меҳнаткаш деҳқонлари, революцион солдатлари ва матрослари Октябрь қуролли қўзғолонини тайёрлашда ва ўтказишда жуда катта роль ўйнаган эдилар. 1918 йилнинг февралида немис қўшинлари Эстонияни оккупация қилиб олишди. Лекин 1918 йилнинг охирида Германияда революция бўлиб, оккупациячиларнинг зулми занфлашган ҳамоно ишчилар ва деҳқонлар Эстониянинг анчагина територриясида Совет ҳокимиятини яна тиклаб олдилар. Шундан сўнг 1919 йилнинг бошида энди бу сафар инглиз империалистлари Америка ва бошқа мамлакатлар империалистларининг иштироки билан қуролли интервенция қилишди. Эстонияда Совет ҳокимияти қонга ғарқ қилинди. Буржуа диктатураси ўрнатилганлиги эстон халқининг иқтисодий, социал ва маданий ривожланишининг бутун боришини анча вақтгача тўхтатиб қўйди. Россия билан тарихан вужудга келган ўз алоқалари узилиб қолган мамлакат экономикаси ўз маҳсулотини сотадиган бозорлардан маҳрум бўлиб, нимжонлашиб қолди. Революцион идеяларни ва Октябрь революцияси тўғрисидаги хотираларнинг ўзини ҳам эстон халқининг онгидан ситиб чиқармоқ учун ҳамма нарса ишга солинди.

Сўнгра нутқда шу нарса кўрсатиб ўтилдики, эстон халқининг озодликка эришиш йўли машаққатли бўлди. Социалистик революция учун, ўз жонажон элининг озодлиги учун жонини фидо қилган кўпгина халқ курашчиларининг қутлуғ қони шу йўлда тўкилди. Литвада ҳам, Латвияда ҳам бўлгани каби. Эстонияда 1940 йилнинг бошида революцион вазият вужудга келди. Ўша вақтга келиб социалистик қурилишда ҳал қилувчи ғалабаларга эришган ва ўз мамлакатини қудратли социалистик давлатга айлантирган совет халқи сингари қудратли куч меҳнаткашлар томонида эди.

Мана шуларнинг ҳаммаси халқнинг тез ва шу билан бирга қон тўкмай, қуролли кураш қилмай ғалаба қозонишини таъминлади. Ҳокимият тинч йўл билан меҳнаткашлар қўлига ўтди.

Балтика бўйи мамлакатларида Совет ҳокимиятини тиклаш ва бу мамлакатларнинг Совет Иттифоқи билан қайта қўшилиши энг демократик йўл билан — буржуазия диктатураси бўйинтуруғини улоқтириб ташлаган халқларнинг ўз иродасини эркин изҳор қилиши йўли билан амалга оширилди.

Эстон халқи Совет ҳокимиятини танлаб олганлигининг сабаби шуки, бу ҳокимият одамни одам эксплуатация қилишини тугатади, меҳнаткашларнинг манфаатларини ифодалайди ва ҳимоя қилади. Фақат Совет ҳокимиятигина чинакам халқ ҳокимияти бўлиб, халқни фаровон қилади, халқ маданиятини ва бахт-саодатини яшнатади. Фақат шу ҳокимиятгина халқлар дўстлигини, миллий тенгликни таъминлайди. Фақат Совет ҳокимиятигина Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча иноқ бўлиб, коммунистик жамият қуришларига имконият беради.

Шундай қилиб, 1940 йилнинг августида совет республикаларининг аҳил онласига янги Совет Социалистик Республикалари — Литва, Латвия ва Эстония республикалари қўшилди. Совет Эстонияси турмушнинг ҳамма соҳаларида турли социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширишга киришди. Бироқ, бу урушдан олдинги қисқа давр бўлди. 1941 йилнинг июнида гитлерчилар Германиясининг Совет Иттифоқига босқинчилик билан қилган ҳужуми Совет Эстониясидаги социалистик қурилишни вақтинча тўхтатиб қўйди. Даҳшатли уруш йилларида эстон халқи СССРнинг бошқа қардош халқлари билан ёнма-ён туриб, Ватанимизнинг озодлигини ва мустақиллигини мардлик билан ҳимоя қилди.

Республика меҳнаткашлари қардош совет халқларининг ёрдами билан ўз жароҳатларини қисқа вақт ичида тузатиб олдилар ва коммунизм қуриш йўлига тушиб олдилар.

Бизнинг Совет мамлакатимиз, деб давом қилди нотиқ, коммунистик жамият қуриш соҳасида жуда катта ишлар қилмоқда ва бу ишда экономика, фан, техника ва маданият соҳасида бутун дунёга маълум муваффақиятларга эришди. Бу муваффақиятларни XX — XXII съездлар ишлаб чиққан, партия Программасида кўзда тутилган бош йўлни амалга ошираётган Коммунистик партиямиз таъминлаб берди. Эстония Совет Социалистик Республикаси ҳам бутун мамлакат билан бирга барқ уриб ривожланди ва ривожланмоқда.

(Давоми 2- бетда).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ БУХАРЕСТГА КЕЛДИ

БУХАРЕСТ, 17 июль (ТАСС). Руминия ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ Руминия ишчи партиясининг IV съездида қатнашиш учун КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС делегацияси бугун бу ерга келди.

ОЛИЙ МУКОФОТЛАР

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ социалистик қурилишда эришган катта муваффақиятлари учун ҳамда Балтика бўйида Совет ҳокимияти тиклангалигининг 25 йиллиги муносабати билан Латвия, Литва ва Эстония Ленин орденлари билан мукофотланди. (ТАСС).

ЧОРВОҚ ЧИРОЙИ

Бинокорлар Чорвоқ ГЭСи қурилишига қўл урдилар-у, Хўжакент посёлкасида ҳаёт қайнаб кетди. Бу ерда гидроузел бунёдкорлари учун қатор турар-жой бинолари, магазинлар, улар фарзандларига атаб, эса боғча ва мактаблар қурила бошланди. Тожибой ака посёлканинг бугунги гулдек жамолига боқиб ўз кўзларига ишонмайди. Ахир яқиндагина шу жойлар пасти-баландликлардан иборат эмасмиди. Бинокорлар қадами етди-ю, бу ерлар гулистонга айланди. Тожибой Ҳожимуродов бошлиқ бригада аъзолари кинотеатр, шифохона, болалар боғчаси ва қатор савдо павильонлари қурдилар.

24 азаматнинг барчаси тез ва соз ишлашда донг таратган. Ғишт терувчи Н. Раҳимов, сувоқчи Л. Кузнецова, дурадгор Ш. Ҳамидуллин каби тажрибали бинокорлар ҳиммати билан «ЧарвакГЭСстрой»нинг уй-жой қурилиш бошқармаси зиммадаги топшириқни доимо ортиғи билан адо этиб келаяпти. Бошқармада ўтган ярим йиллик план 104 процент бажарилди.

Бошқармада булар каби илғорлар оз эмас. Сергей Иванов, Бегим Мирзаев ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳам Хўжакент посёлкаси чиройини очишда ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бу пешқадам коллективлар қўли билан алоқа бўлими, автогараж, савдо омбори бинолари бунёд этилди.

Д. УРИНБОСАРОВ.
Чорвоқ ГЭСи.

43 ЦЕНТНЕР УЧУН

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг ўртоқ Нурғози Мингбоев раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари 79 гектар ерда ғўза, 76 гектар майдонда эса «кўк олтин» ўстирмоқдалар. Уларнинг зиммаларига олган мажбуриятлари жуда ҳам юксак: Гектаридан 43 центнердан «оқ олтин», 215 центнердан «кўк олтин» етиштиришга аҳд қилишган.

Бугун бригада далаларида бўлсангиз, деҳқонларнинг ана шу ваъдага яраша астойдил меҳнат қилаётганликларини кўриб, хирмоннинг баракали бўлишига ишонч ҳосил қиласиз. С. Исматов, М. Иброев ўртоқлар нарядсиз ишлайдиган звено бошлиқлари. Улар шу кунгача ғўза қатор ораларига тўрт марта сифатли ишлов бердилар. Ҳозир ҳам универсаллари рулини маҳкам ушлаб парваришни қизғин давом эттираяптилар.

Довутбой ота Ҳакимов 65 ёшга кирган. У қарийб 16 йилдан бери эгатларга сув тарайди. Мана, бу йил ҳам ўз шогирдлари Зайниддин Исматов, Ермак Тоғаевлар билан бирга, сувни сира исроф қилмасдан ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлаяпти.

Ҳозир ғўза белга уради. Чеканка сифатли ўтказиляпти. Тўплаган ҳосил кўзни қувонтиради, яна ҳосилга ҳосил қўшиш учун кураш кетяпти. Бригада аъзоларининг ваъдамиз 43 центнер, деган сўзларига ишонса бўлади. Чунки, уларнинг сўзлари билан ишлари бир эканлигини катта-катта майдонлардаги дуркун ғўзалар исботлаб турибди.

Э. ДОВУДБЕКОВ.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ОЛМАОТА. Қозоғистон жанубидаги ғаллакорлар янги ҳосил ғалласидан дастлабки бир миллион пудини давлат омборларига топширдилар. Олмаота, Жамбул ва Чимкент областларидаги колхоз ва совхозлар ғалла қабул қилиш пунктларига ҳаммадан кўп буғдой етказиб бердилар. Чимкент область, Туркистон районидаги «Победа» колхозининг аъзолари республикада биринчи бўлиб пландан ташқари дон сота бошладилар.

Қозоғистонда Урал дарёси соҳилларидан Иртиш бўйигача бўлган икки минг километрга чўзилиб кетган майдонда эртаги бошоқли экинлар ўрим-йиғими давом эттирилмоқда.

ЖОДИНО (Минск области). Белоруссия автомобиль заводида учинчи навбат корпуси қурила бошланди. Ҳажми жиҳатидан аввалги корпуслардан икки баравар ошадиган янги майдонларнинг ишга туширилиши билан 27 тонна ва юз тоннадан зиёд юк орттиладиган автомобиллар бир бинонинг ўзида тайёрланадиган бўлади.

МИАСС (Челябинск области). Миасс олтин конлари, олтин, кумуш ва платина гуруҳидаги металлар қазиб чиқариш етти йиллик топшириғини бажардилар. Кончилар қазиб чиқариш таннархини камайтириш ҳисобига олти ярим йил ичида қарийб 630 минг сўм маблағни тежаб қолдилар. Ҳозир миассликлар Уралда энг «арзон» олтин қазиб чиқармоқдалар. Ўтган давр ичида меҳнат унумдорлиги 34 процент ошди, ишлаб турган гидравлик агрегатларнинг ҳар бирида олтин қазиб чиқариш эса, 36 процент кўпайди. (ТАСС).

ЖОНАЖОН РЕСПУБЛИКАМИЗДА

Гулистон. «Пахтаорол» пахта тозалаш заводи Сирдарё область саноат корхоналари ичида биринчи бўлиб етти йиллик план топшириқларини бажарди. Завод коллективи шу йилнинг охиригача яна 7 минг 750 тонна тола ишлаб чиқаришга аҳд қилди.

Ленинск. Марҳамат қишлоғида электротехника заводи қурилмоқда. Завод предохранителлар ишлаб чиқариш учун мўлжалланган. Бу ерга асбоб-ускуналар — токарлик, фрезерлик ва йўнувчи станоклар келтирила бошлади.

Йилнинг энг иссиқ фасли бошланди. Ўзбекистон меҳнаткашларидан жуда кўп киши дам олиш учун тоғларга, дарё ва кўл соҳилларига жўнаб кетишди. Беш мингдан кўпроқ киши ўз отпускасини республикамиз шифохоналарида ўтказмоқда. Дам олувчиларнинг каттакатта группалари туристик походларга жўнаб кетдилар.

Республика курортлар совети раисининг ўринбосари В. Г. Милишевич ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни хабар қилди: Бу йилги мавсумда Ўзбекистон санаторийлари ва дам олиш уйларида янги корпуслар фойдаланишга топширилди. Шифохоналарни ривожлантириш учун уч миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланмоқда.

Ҳозир Ўзбекистонда учта дам олиш уйи — «Обираҳмат», «Кумушкон» ва «Октябрь 10 йиллиги» дам олиш уйлари болаларни ота-оналари билан бирга қабул қиладилар. «Чортоқ» бальнеология курортида ўсмирлар учун ҳамда кичик ёшдаги болалари бўлган оналар учун юз ўринли бўлимлар очилди.

Олти шифохонада меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари учун бир кунлик дам олиш ташкил қилинди. Якшанба куни беш юздан кўпроқ киши бу ерда дам олади.

Ўзбекистонда педагогик кадрлар тайёрлайдиган ўрта махсус ўқув юртлари сони яна кўпайди. Андижон, Бухоро ва Ленинскда мактабгача тарбия муассасаларида ишлаш учун ходимлар тайёрлайдиган янги педагогика билим юртлари очилди. Бу билим юртларининг ҳар бирида 120 киши ўқийди. Ана шу билим юртларида янги ўқув йилидан бошлаб бошланғич синфлар учун ўқитувчилар, шунингдек мактабгача тарбия муассасаларида ишлаш учун педагогик тарбиячилар тайёрлаб чиқарилади.

Ҳозир республикада 16 та ўрта махсус педагогика ўқув юртлари ишлаб турибди.

(ЎзТАГ).

БАЛТИКА БЎЙИДА ШОДИЁНАЛАР

(Боши 1- бетда).

Сўнгра нотиқ Эстонияда турмушнинг ҳамма соҳаларида рўй берган жуда катта ўзгаришларни гапириб ўтди. Ғарб империализмининг илгари хом ашё етказиб берувчи аграр қўшимчаси бўлган Эстония, эндиликда юксак даражада ривожланган саноат республикасига айланди. Эстония саноатининг маҳсулоти фақат Совет Иттифоқидагина эмас, шу билан бирга жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида ҳам кенг танилди. Эстония саноати етти йиллик план топшириқларини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажармоқда. Республика қишлоқ хўжалигида ҳам тубли социал-иқтисодий ўзгаришлар рўй берди.

Эстонияда Совет ҳокимияти яшаб келаётганлигининг йигирма беш йиллик тажрибаси шуни кўрсатиб турибдики, эстон халқи ўзининг миллий маданиятини жуда яшнатиб юборишга муваффақ бўлди. Миллий маданиятни бундай яшнатишга буржуа давлати шароитида эришиб бўлмас эди ва Совет ҳокимиятигина миллий маданиятни шундай яшнатишга имконият берди.

Эстонияда социализмнинг ғалабаси, шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданиятнинг гуллаб-яшнаганлиги шунга олиб келдики, марксизм-ленинизм идеологияси эстон халқининг бутун жон ва танига сингиб кетди. Эстония меҳнаткашлари Совет Иттифоқининг бошқа халқлари билан бирга ўзлари босиб ўтган йўлга фахрланиб қарай оладилар.

Республиканинг муваффақиятлари Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати тантана қилганлигини, социалистик тузумнинг улуғ кучини, мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлигини кўрсатувчи ёрқин намунадир.

Ленин партиясининг байроғи остида маҳкам жипслашган эстон халқи Совет Иттифоқининг бошқа халқлари билан бирга коммунизмнинг муҳташам биносини қурмоқда, бутун дунёдаги тинчлик ва тараққиётнинг таянчи бўлган улуғ Социалистик Ватанимизни ўзининг кундалик меҳнати билан мустаҳкамламоқда.

Совет Эстонияси яшнасин ва ривожлансин, Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги Ленин йўлидан бундан буён ҳам оғишмай олға бораверсин. Яшасин коммунизм!, деб А. И. Микоян ўз нутқини тамомлайди. А. И. Микоян КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг эстон халқига табрикномасини тантанали мажлис қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида ўқиб беради.

СОВЕТ ЛИТВАСИНИНГ 25 ЙИЛЛИГИ

ВИЛЬНЮС, 17 июль (ТАСС мухбири). Совет Литваси ўзининг 25 йиллигини нишонламоқда. Қаҳрабо ўлкаси меҳнаткашларининг намояндалари, шу жумладан чорак аср муқаддам Литвани Совет Социалистик Республикаси деб эълон қилган халқ сеймининг собиқ депутатлари, қардош совет республикалари ва чет эллардан келган меҳмонлар бугун Вильнюсдаги касаба союзлар саройига тўпландилар. Бу ерда соат 11 да шонли кун шарафига бағишланган тантанали мажлис бошланди. Литва ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ю. И. Палецкис тантанали мажлисни очди.

Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Ю. Снечкус доклад қилди.

Байрам тантаналарида қатнашиш учун келган ва мажлис қатнашчилари томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов нутқ сўзлади.

Сизларнинг тантанали мажлисингизда нутқ сўзлаш ҳамда республика ишчиларини, деҳқонларини, интеллигенциясини, барча меҳнаткашларини Литвада ишчи-деҳқон Совет ҳокимияти тикланганлигининг йигирма беш йиллиги билан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан табриклашдек буюк шараф менинг зиммамга тушди, деди М. А. Суслов.

Литва халқининг байрами — барча совет халқларининг байрамидир. Шунинг учун ҳам барча иттифоқдош Совет Социалистик Республикалари, шунингдек Москва ва Ленинград меҳнаткашлари ўзларининг қардошлик ҳисларини изҳор қилмоқ ҳамда сизларнинг хўжалик ва маданий қурилишдаги шонли муваффақиятларингизга қойил қолганликларини билдирмоқ учун ўз делегацияларини сизларнинг тантаналарингизда қатнашиш учун юбордилар.

Нотиқ Россия меҳнаткашларининг революцион кураши билан ўн йиллар мобайнида чамбарчас боғланиб келган Литва меҳнаткашларининг революцион курашини эслатиб ўтди. Бу кураш 1918—1919 йилларда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бевосита таъсири остида айниқса кенг авж олиб кетди. Империалистик интервенциячилар маҳаллий помешчиклар ва капиталистлар билан иттифоқ бўлиб, 1919 йилда Литвадаги Совет ҳокимиятини қонга ғарқ қилдилар. Литва буржуазияси 1926 йилда мамлакатда очиқдан-очиқ фашистлар диктатурасини ўрнатди. Литва иқтисодий жиҳатдан Ғарб империалистик давлатларининг аграр-хом ашё манбаига айлантирилди. Бутун ўша йиллар давомида оммавий ишсизлик меҳнаткашлар бошига тушган оғир офат бўлиб турди. Деҳқонлар жуда оғир муҳтожликда қолди.

Эксплуататорлар ҳокимиятини емириб ташлаш ва халқнинг тақдирини Совет Иттифоқи халқлари билан абадий боғлаш натижасидагина муҳтожлик, очлик ва қулликдан қутулиш мумкин эканлигини Литванинг меҳнаткашлари оммаси тобора кўпроқ англайвердилар. 1940 йилнинг ёзида ишчилар, деҳқонлар ва меҳнаткаш зиёлилар ўз Коммунистик партиясининг раҳбарлигида халқ ҳокимиятини вужудга келтирмоқ учун кескин кураш бошладилар. Уларнинг кураши тарихий ғалаба билан тугалланди. Меҳнаткашлар эркин равишда сайлаган халқ сейми 1940 йил 21 июлда Литвада Совет ҳокимияти ўрнатилганлигини бир овоздан эълон қилди ва Совет Литваси ўз ихтиёри билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи составига кирганлиги тўғрисидаги декларацияни қабул қилди.

Бу улуғ воқеа Литва тарихида бурилиш бошлаб берди. Совет ҳокимияти дарҳол тубли революцион ўзгаришларни амалга оширди ва халқнинг турмуш шароитини яхшилашга қаратилган бир қанча ислоҳатлар ўтказди. Ерсиз ва кам ер деҳқонлар, батраклардан 75 мингдан кўпроқ киши помешчикларнинг 400 минг гектарга яқин ерини текинга олдилар. Банклар, йирик саноат ва савдо корхоналари халқ қўлига ўтди. Литва халқи социализм қуришга киришди.

Лекин сал вақт ўтмай гитлерчилар Германиясининг босқинчилик билан қилган ҳужуми Литва халқининг ва Совет Иттифоқидаги бошқа халқларнинг тинч яратувчилик меҳнатини изидан чиқарди. Литва элида уч йилдан кўпроқ давом этган таловчилик натижасида фашист босқинчилар буржуа миллатчилар билан иттифоқ бўлиб, 700 мингдан кўпроқ ишчи, деҳқон, интеллигентларни қириб ташладилар ва халқ хўжалигига жуда катта зарар етказдилар.

Барча совет халқларининг қаҳрамонларча зўр бериши натижасида гитлерчилар Германияси тормор келтирилди. Гитлерчилар Германиясига қарши олиб борилган Улуғ Ватан уруши Литва халқининг СССР даги барча халқлар билан дўстлигини тағин ҳам кўпроқ чиниқтирди ва мустаҳкамлади. Фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабага Литва меҳнаткашларининг қўшган ҳиссасини совет халқи юксак даражада қадрлайди.

Қаҳрамон Литва халқига шон ва шарафлар бўлсин! Ўз социалистик Ватанининг номуси ва озодлиги учун олиб борилган курашда Литва халқи кўрсатган шижоат ва мардлик асрлар бўйи сўнмайди.

Сўнгра нотиқ айтдики, мамлакатда буржуазия хукмронлик қилган вақтда бутун бир йил ичида ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотини ҳозир Совет Литваси уч ҳафтада ишлаб чиқармоқда. Қишлоқ хўжалиги коллективлаштирилганлиги Литва меҳнаткашларининг тарихий ғалабаси бўлди. Бунинг натижасида меҳнаткаш деҳқонларга бадавлат бўлиб, маданий яшашлари учун кенг йўл очилди.

Мана шу фактлар олдида Америка Қўшма Штатларидаги империалистик корчалонларнинг қабиҳ демагогияси айниқса жиркaнч бир нарса бўлиб кўринмоқда. Улар, ўз асоратларидан қутулган халқларни ҳимоя қиламиз, деган мунофиқ гапларни айтиб, қул қилинган миллатлар ҳафтаси деб аталган ҳафтани ҳар йили ўтказмоқдалар. Озодлик ва мустақиллик жаллодлари бўлган ана шу халқаро жандармлар Литва, Латвия ва Эстониянинг озод халқларини яна қул қилиб олмоқчилар. Лекин уларнинг бу разил ниятлари асло рўёбга чиқмайди! Ўз тақдирининг чинакам хўжайинлари бўлиб қолган Балтика бўйи халқларини ўзлари танлаб олган социалистик йўлдан ҳеч ким четга чиқара олмайди.

Халқлар ўртасидаги дўстлик коммунизм қуришда ҳар бир Совет Социалистик Республикаси ва бутун мамлакатимиз эришаётган янги муваффақиятларнинг мустаҳкам гаровидир. Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча муқаддас дўстлигини бундан буён ҳам бутун чоралар билан мустаҳкамлайлик! — деди ўртоқ Суслов.

Сўнгра нотиқ айтдики, бизнинг партиямиз, бутун совет халқи партия XX—XXII съездларининг қарорларида, КПСС Пограммасида ифодаланган бош йўлни изчиллик билан амалга оширмоқдалар. Совет халқи КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларини зўр мамнуният билан қабул қилди.

Социализм ва коммунизм қуриш, бутун дунёда тинчлик ишини ҳимоя қилиш учун тинч шарт-шароитни таъминлаб бериш, империалистларнинг янги жаҳон урушини бошлаб юборишларига йўл қўймаслик, агрессорларнинг планларини барбод қилиш мақсадида КПСС ва Совет ҳукумати барча социалистик давлатлар билан бирга доимий ғамхўрлик қилмоқдалар. Бизнинг партиямиз ва ҳукуматимиз социалистик мамлакатларни жипслаштирмоқ учун, марксизм-ленинизмнинг принципиал негизида халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлигини ва жипслигини таъминламоқ учун, империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашаётган барча кучларни жипслаштирмоқ учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Бизнинг мамлакатимиз коммунизм ғалабаси сари ишонч билан олға бормоқда. Бу жаҳон шумул тарихий ишга ҳар бир Совет Социалистик Республикаси катта ҳисса қўшмоқда. СССР Олий Совети Президиуми Литва халқининг социалистик қурилишда кўрсатган катта хизматларини ҳисобга олиб ва Литвада Совет ҳокимияти тикланганлигининг йигирма беш йиллиги муносабати билан Литва Совет Социалистик Республикасини ҳукуматнинг олий мукофоти — Ленин ордени билан мукофотлади.

Бу улкан ва муносиб мукофот Литва меҳнаткашларига янги ғайрат бағишласин, саноатда, қишлоқ хўжалигида, фан ва маданият соҳасида ижодий яратувчилик иши учун янги илҳомбахш манба бўлсин.

Ўртоқ Суслов КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Литва халқига йўллаган табрикномасини ўқиб берди.

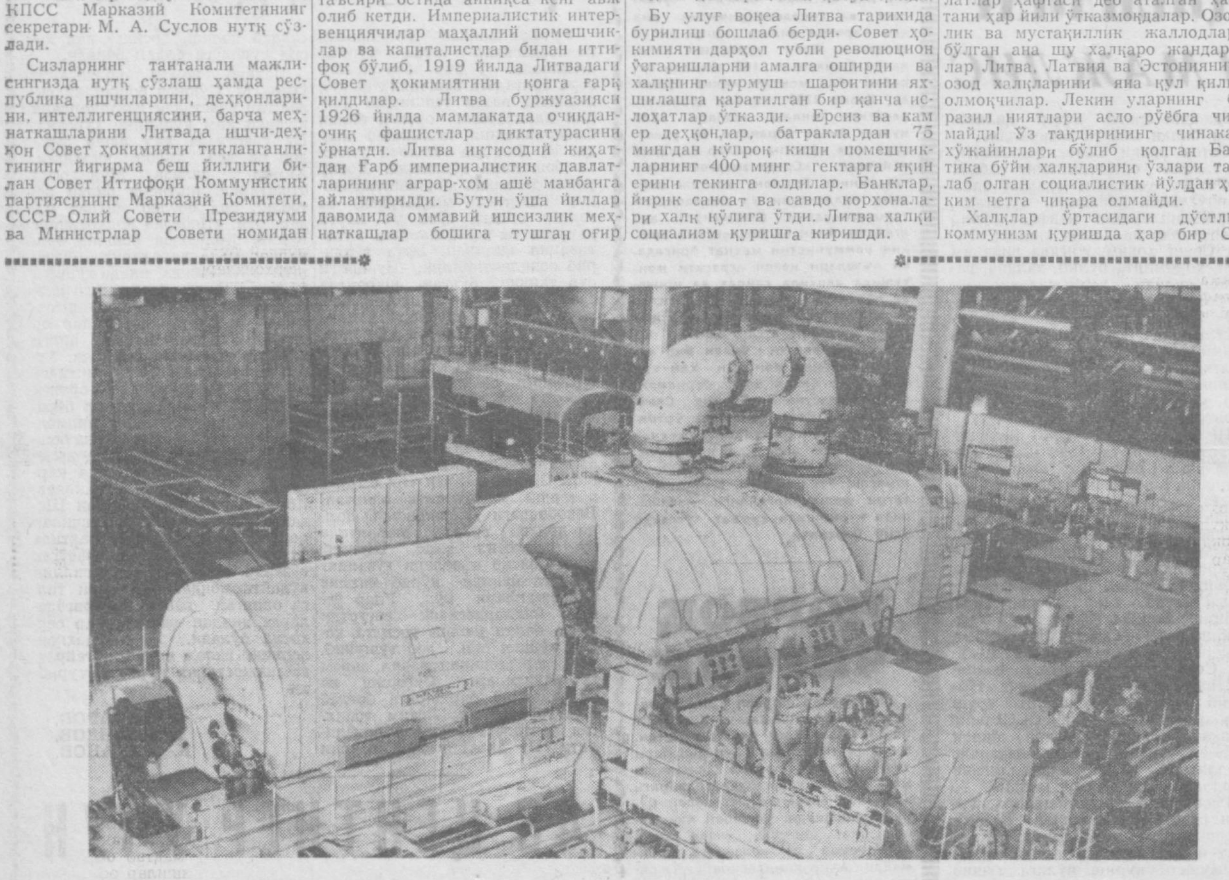

Литва ГРЭСи — республикадаги энг йирик энергетика иншоотларидан биридир. У тўла қувват билан ишга тушгач, буржуа Литвасида ишлаб чиқарилганига қараганда 25 маротаба кўп энергия ҳосил қилади. Суратда: ГРЭСнинг машиналар залида.

Б. Бучялис фотоси (ТАСС фотохроникаси).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан кўп бола туғиб, тарбиялаб ўстирган қуйидаги оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвони берилсин, «Қаҳрамон она» ордени ва СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиқлари топширилсин:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

1. **Абдукаримова** Инобат — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
2. **Абдуллаева** Жума — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
3. **Абдуманнонова** Ача — Бекобод районидаги 2-«Далварзин» совхози поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
4. **Абдураззоқова** Қумри — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
5. **Абдурасулова** Қиммат — Бекобод районидаги Хос қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
6. **Азметова** Ойхоним — Орджоникидзе районидаги Нанай қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
7. **Акрамова** Қумри — Калинин районидаги Юнусобод қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
8. **Оллақулиева** Тойхон — Оққўрғон районидаги 1-«Оққўрғон» совхози поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
9. **Алимқулова** Маҳбуба — Олмалиқ шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
10. **Алимова** Қумри — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
11. **Ашpова** Тожи — Юқори Чирчиқ районидаги Паркент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
12. **Болтаева** Надежда Николаевна — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
13. **Ғаниева** Қурбон — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
14. **Дадабоева** Ҳалима — Орджоникидзе районидаги Ғазалкент поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
15. **Жайловбоева** Қолдигул — Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
16. **Жаматова** Асолат — Бўка районидаги Пискент поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
17. **Жўраева** Тутибуви — Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхози поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
18. **Дўсмуродова** Адолат — Бекобод районидаги Жумабозор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
19. **Зокирова** Қиммат — Ўрта Чирчиқ районидаги Бектемир поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
20. **Зокирова** Муҳаррам — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
21. **Ибадуллаева** Руқия — Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхози поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
22. **Ихсонова** Ғалия — Юқори Чирчиқ районидаги Оқовул қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
23. **Имомова** Ўғил — Бўка районидаги Бука қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
24. **Қобулова** Сора — Оққўрғон районидаги Қўрғонча қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
25. **Карпенко** Анна Иосифовна — Оққўрғон районидаги Солдатское қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
26. **Кириллова** Анна Григорьевна — Тошкент шаҳри, «Октябрь» ресторанининг ишчиси.
27. **Мавлонова** Қумри — Орджоникидзе районидаги Қўшқўрғон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
28. **Мадусмонова** Меҳри — Тошкент шаҳри, «Ташсельмаш» заводининг ишчиси.
29. **Маҳмудова** Раҳима — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
30. **Миротаева** Рухсора — Юқори Чирчиқ районидаги Паркент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
31. **Мирзаботирова** Улфат — Оҳангарон шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
32. **Мирзааҳмедова** Қумри — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
33. **Мирмуҳаммедова** Омила — Юқори Чирчиқ районидаги Паркент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
34. **Музаффарова** Инобат — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
35. **Мусажонова** Нури — Калинин райони, рўзғор ишидаги аёл.
36. **Назирова** Фарида — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
37. **Низомова** Замира — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
38. **Огли** Александра Асимовна — Юқори Чирчиқ районидаги Янгибозор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
39. **Паттахова** Карима Саъдуллаевна — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
40. **Пейсенова** Анор — Янгийўл районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси.
41. **Расулова** Мадина — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
42. **Раҳмонова** Санобар — Ўрта Чирчиқ райони, рўзғор ишидаги аёл.
43. Рихсиева Қумри — Янгийўл районидаги Ниёзбоши қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
44. **Рихсиева** Хайри — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
45. **Соатова** Зеби — Юқори Чирчиқ районидаги Паркент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
46. **Сайфуллина** Моҳинур — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
47. **Сулаймонова** Ҳосият — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
48. **Топилова** Орзия — Ўрта Чирчиқ районидаги Тўйтепа поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
49. **Тошпўлатова** Қутпи — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
50. **Темирова** Буойша — Оққўрғон районидаги 2-«Оққўрғон» совхозининг посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
51. **Тен** Надежда — Калинин районидаги Қўйлиқ посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
52. **Турдалиева** Лаъли — Чирчиқ шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
53. **Турдиева** Фазли — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
54. **Турматова** Гулсун — Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси.
55. **Турсунова** Тўхта — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
56. **Тю Ген Хи** — Калинин районидаги Қўйлиқ поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
57. **Умрзоқова** Хайри — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
58. **Усмонова** Бувихол — Бекобод районидаги Жумабозор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
59. **Файзиева** Санталат — Юқори Чирчиқ районидаги Паркент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
60. **Ҳамроева** Ойша — Оҳангарон шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
61. **Ҳожихўжаева** Тўғон—Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
62. **Холдорова** Бузайнаб — Янгийўл районидаги Эски Тошкент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
63. **Хуснуддинова** Маъфират — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
64. **Цой Дю-ок** — Ўрта Чирчиқ районидаги Тўйтепа поселкаси, рўзғор ишидаги аёл.
65. **Шамсиддинова** Евгенья Максимовна — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
66. **Шарипова** Буойша — Бўка райони, рўзғор ишидаги аёл.
67. **Шарипова** Матлуба — Тошкент шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
68. **Шукуралиева** Ҳадича — Бекобод районидаги Сретенское қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
69. **Ёқубова** Карима — Бўка районидаги Бўка қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1965 йил 10 июль.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

РАҲБАРЛИКНИНГ ЯРАМАС УСЛУБИ

Оққўрғонда бесаранжомлик. Колхоз раиси Дусебек Сафаров йўқолибди. Ҳар ким ўзича ҳар нарса дерди.

— Ахир биз билан Тошкентга келаётган эди-ку, — дейишади район партия комитетининг бюро аъзолари. — Хойнахой қўрққан бўлса керак. Жавоб бериши кераклигини тушунгандир-да...

— Қутилиб кетади, — дейишади бошқалар.

Сафаров районда машҳур одам. Сўнгги йилларда бирорта район йиғилиши йўқки, Сафаров мақталмаган, бошқаларга ўрнак қилиб кўрсатилмаган бўлсин:

— Сафаров.. Сафаров... Ундан ўрганинг...

«Нимасини ўрганиш керак?— ҳайрон бўлишарди кўплар. — Хўжалик унча илғор бўлмаса, ишлари ҳам айтарлик яхши эмас, раиснинг камчиликлари бўлса тўлиб ётибди».

Шуига қарамай, мақтовлар давом этди. Район партия комитетининг биринчи секретари Саид Тоиров мақтовларга йўл очарди. Свердлов номли колхоз раиси унга жуда ёқарди. Шу боисдан Тоиров унинг ҳамма гуноҳларини кечиб юборишга тайёр эди. Райком бюроси мажлисига таклиф қилинганлардан бирортаси икки-уч минут кечикиб қолса борми, албатта дашном ейди. Сафаров бўлса хоҳлаган вақтида залга кириб келаверарди.

Ҳа, бироз кечга қолса нима қилибди! Ҳечқиси йўқ. Дусебек бошида ҳақиқий булутлар пайдо бўлганида, қурилиш материаллари ва колхоз кассасидан 49 минг сўм пулни талон-торож қилгани фош бўлиб қолганида ҳам райком секретари унга нисбатан талабчанлик қилмади. Сафаровнинг «йўқолиб қолиш» операцияси ҳам Тоировнинг розилиги билан ўтказилган эди.

Ҳамма иш аввалдан ўйлаб қўйилганидек бўлди. Орадан чамаси икки ой ўтгач, Тошкентда Дусебекнинг яқинларидан бўлгач «вакил»лар пайдо бўлиб қолишди.

— Раисни топишга ёрдам берамиз, фақат уни ўзимизда қолдиринглар, жазоламанглар...

Шундай қилиб, «йўқолган» киши топилди. Собиқ дабдаба тақдирини ҳал этиш учун тўпланган райком бюроси мажлисида биринчи бўлиб Тоиров сўз олди. У Сафаровнинг хизматлари тўғрисида узундан-узоқ гапирди. Ниҳоят ўз сўзини шундай якунлади:

— Қирқ тўққиз минг — бу йирик хўжалик учун унча катта йўқотиш эмас. Хатосини хис этиб, тушуниб ўтирибди. Майли раҳбарликни давом эттиравeрсин.

Бюро аъзолари бўлган тўққиз кишидан тўрт киши секретарнинг гапларига рози бўлмай, Дусебекни қаттиқ жазолашни таклиф этган бўлса ҳам, бироқ раиснинг укаси район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўйича секретари — кичик Сафаровнинг сўзи ҳал қилувчи роль ўйнади.

— Менинг акам хизмат кўрсатган киши, — деди у. — Уни жазолаш керак эмас деб ўйлайман. Ишончни оқлашига ишонаман.

Тўрт овозга қарши беш овоз билан Дусебек қутқариб қолинди. Орадан икки ҳафта ўтгач эса Сафаровнинг руҳини ва путур етган обрўсини кўтариш учунми уни район партия комитетининг аъзоси қилиб сайлашди.

Оққўрғонда яна шов-шув бошланиб кетди. Бўлиб ўтган воқеа тўғрисида идоралар ва чойхоналарда, дўстлар билан учрашганда, оила давраларида ҳар ким ўз билганича гапирарди.

— Топишмоқ-ку, бу! — хайрон бўларди бировлар.

— Ҳеч қанақа топишмоқлик жойи йўқ, — деб тушунтиришарди бошқалар. — Ахир билмайсизми? Ўзига ёқадиганларни Тоиров хафа қилишга йўл қўймайди. Аммо унинг ғазабига йўлиқиб қолсанг борми — учда яхшилик кутма...

Тоировнинг кадрлар билан «ишлаш услуби»га берилган жуда аниқ характеристика бу! Ҳақиқатан ҳам унинг иш услуби шунақа: яхши кўрганимга раҳм-шафқат қиламан, ёмон кўрганимни жазолайман, қабилида. Бу услуб қандай қилиб пайдо бўлди? Райком секретарида бундай қилиқлар қаердан келиб чиқди?

Оққўрғоч райони билан таниш бўлган кишига маълумки, бу ерда мутахассисларнинг катта армияси бор, деҳқончиликни ақл-идрок билан, ҳақиқий илмий асосда олиб боришга қобилиятли бўлган кадрлар ўсиб етишган. Районда ўз ишини биладиган ва яхши кўрадиган тажрибали бригадирлар ва звено бошлиқлари кўп. Колхоз ва совхозларда ажойиб кишилар меҳнат қилмоқдалар. Район ҳақли равишда фахрланадиган ютуқларчинг боиси ана шунда.

Лекин шундай вазият вужудга келди-ки, бу муваффақиятларнинг ҳаммаси ўринсиз равишда бир кишига — Тоировга ёпиштирилаверди. Область партия комитети Оққўрғонлик секретарни ҳар қандай қилиб бўлса ҳам кўз-кўз қилишга ҳаракат этди, натижада чексиз мақтовлар унинг бошини айлантириб қўйди. У ҳар қандай камтарликни йиғиштириб қўйиб: «мен бажардим», «мен қарор қилдимми, вассалом», «мен нима деган бўлсам албатта шундай бўлиши керак» дейдиган бўлиб қолди.

Бу «манманлик» кадрлар масаласини ҳал этишга ҳам ўз таъсирини кўрсатди, секретарь ишга субъектив муносабатда бўлиб тез-тез хатоларга йўл қўяверди. Агар Тоиров ўз танишларидан бирор кимсани раҳбарлик лавозимига ўтказиб қўйишни хоҳласа, у бюро аъзолари ва активлар фикри билан ҳисоблашмасди. Ҳатто курортдалигида ҳам райондан мингларча километр узоқда туриб Оққўрғонга ҳа деб телефон қилиб, ўзи таклиф қилган номзодларни юқори лавозимларга қўйишни талаб қилди. Зоотехника ва ветеринариядан узоқ бўлган кишини «Заготскот»нинг молларни бўрдоқига боқиш базаси мудирлигига тайинлашда шундай бўлган эди. Тоиров ёрдами билач савдо, умумий овқатланиш, ҳар хил хўжалик постларига ишга жойлашиб олган бошқа кишилар ҳам шу йўл билан мартабага эришдилар.

Тоиров кадрларни ишчанлик ва сиёсий етуклик сифатларига қараб эмас, балки ўзига садоқатлилиги ва ошна-оғайнигарчилигига қараб танлади. «Ленинград» колхозида К. Бойбўтаев партия ташкилотининг секретари бўлиб ишларди. У ёмон ишлади, ўз атрофига қариндош-уруғларини ва лаганбардорларни тўплаб олди. Ача шундай «гуноҳлар» қўшни Димитров номли колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Чинибековнинг номаи-амолида ҳам кўпаяборди. Коммунистлар бундай раҳбарларга тоқат қилиб туролмадилар, ҳисобот-сайлов йиғилишларида уларга овоз беришмади. Лекин улар Тоировнинг шахсий ишончига сазовор бўлиб, ҳар иккаласи ҳам район партия комитетининг инструкторлари бўлиб олишди.

Тоировга ёқмаган кишига келганда у билан бошқача гапиришилади. Совхоз директорлари, колхоз раислари, мутахассислар жуда кўп марта соатлаб секретарь рўбарўсида туриб, арзимаган икир-чикирларга тушунтиришлар бериб, қўпол танбеҳларни эшитганлар. Жаҳли чиқиб турган пайтларда шошма-шошарлик билан: «ишдан олиб ташлансин», «партия сафидан чиқарилсин», «вазифаси пасайтирилсин» деган хом-хатала қарорлар қабул қилиш Тоиров учун чўт эмас. 2-«Оққўрғон» совхозининг директори Б. Аракельян ва бошқа бир қанча ўртоқлар ана шундай ўйланмаган буйруқлар билан ишдан олиниб, партия сафидан чиқарилди.

— Талабчанликни ошириш керак, — деб такрорлашни Тоиров яхши кўради. Лекин у партиявий талабчанликни маъмуриятчилик, буйруқ бериш деб тушунади. У сиқиқ остига олиш, дўқ-пўписа, бақириқ билан ишни ташкил этиш мумкин деб ўйлайди. Талабчанлик ва қўполлик ҳар хил тушунчалар-ку, ахир. Оқилона, адолатли талабчанлик кишиларнинг активлигини ва ташаббусини оширади, уларни сафарбар этади. Бу хил талабчанликни ошириш керак албатта. Сиқиқ остига олиш ва қўполлик эса, аксинча, кишиларнинг ишга бўлган хафсаласини совутади. Бундай услубдан аллақачон воз кечиш вақти келиб етган.

Коммунистлар, райком бюроси аъзолари Тоировни тузатишга уриниб кўришди. Ача-ўшанда у ўзига қарши дадил гапирганларни бирин-кетин «сафдан чиқаравердиь. Область партия комитети Тоировнинг иш услубидаги ярамас томонларини сезмай, уни қўллаб қувватлади: ахир илғор районнинг раҳбари-ку, бир нарса деб бўладими... Натижада у борган сари ҳаддидан ошиб кетаверди. Биринчи секретарнинг кайфиятига қараб, йилига бир неча марта хўжаликларнинг топшириқлари ўзгарарди. Бир хил хўжаликларга оширилган, бошқаларига эса камайтирилган топшириқлар бериларди. Лекин бунда ер-сув ресурслари, колхоз ва совхозларнинг реал имкониятлари ҳисобга олинмасди. Бутунлай бошқача мезонлар ҳаракат қиларди. Масалан, Тоиров Димитров номли қишлоқ хўжалик артелининг раиси «ўжар» бўлгачи учун пахта тайёрлаш планини 50 процентга ошириб юборди. Ленин номли, Киров номли, Энгельс номли, «Заря коммунизма» колхозларига ҳам жуда оширилган топшириқлар берилди.

Тоировнинг ўзбошимчалиги шу даражага бориб етдики, паррандачилик фермаси бўлмаган хўжаликлар тухум топширишга, полиз экинлари етиштирмайдиган хўжаликлар эса қовун ва тарвуз топширишга мажбур этилди. «Ленинград» колхози ўтган йили бозордан 200 тонна қовун ва тарвуз, Димитров номли колхоз эса 1000 дона тухум сотиб олди.

Тоировнинг қўполлиги, кадрлар танлашда ўзбилармонлиги, мутахассислар ҳуқуқини камситиши, уларнинг фикрлари билан ҳисоблашмаслиги, колхоз ва совхозларга ўзбошимчалик билан тузган қарорларини тиқиштираверишн тўғрисида яна Тошкент область партия комитетига маълумотлар кела бошлади. Коммунистларнинг қаттиқ туриб олишлари натижасида ниҳоят Тоиров фаолиятини текшириш учун комиссия тайинланди. Комиссия аянчли фактларни очиб ташлади. Обком бу масалани муҳокама қилди. Оқибатда Тоиров партия жазоси олди.

Лекин унинг иш услуби ва методида жиддий ўзгаришлар юз бердими? Йўқ, ҳаммаси ўша-ўша, эскичалигича қолаверди. Яна вакилларнинг югур-югури бошланди, район ташкилотларининг раҳбарлари колхоз ва совхозларга чиқиш ҳуқуқидан маҳрум бўлиб жой-жойларида ўтиришиб қолаверди. Дала ишлари авжи қизиган ҳозирги пайтда район ижроия комитети, район соғлиқни сақлаш бўлими, район матлубот союзи ва бошқа ташкилотлар меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондириш билан боғлиқ бўлган кўп масалаларни ҳар куни ишчанлик билан ҳал этишлари керак. Лекин ана шу муҳим вазифа билан шуғулланишга уларнинг вақтлари йўқ.

Айтингчи, Тоировнинг барча корхоналар, муассасалар, мактаблар ва ҳатто почта ҳамда касалхоналарга маълум пахта майдонларини бириктиб қўйишдек «ташаббусини» қўллаб-қувватлаб бўладими? Оққўрғон райкомида беморларга ўз вақтида медицина хизмати кўрсатиш, обуначиларга газета ва журналларни вақтида етказиб бериш тўғрисида ўйламаяптилар.

Хайбаракаллачилик, дўқ-пўписа билан ишлаш, ўртоқлар фикри билан ҳисоблашмай масалаларни ўзбошимчалик, қуруқ маъмуриятчилик билан ҳал этиш—ишни орқага тортиш, партия ва халқ қатъий қоралаган эскича методларга қайтиш демакдир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Оққўрғон районида содир бўлган вазиятни тузатиши керак.

И. МУҚИМОВ,
«Правда» мухбири. Ўзбекистон ССР.
(«Правда», 17 июль).

МЕТАЛЛУРГЛАР

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Қурбонали Тошматов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари чеҳраларида табассум. Прокатчилар ўз байрамлари — Металлурглар кунини меҳнатда улкан ғалабалар билан кутиб олдилар. Суратда: ўртоқ Қ. Тошматов (ўнгдан учинчи) ўз йигитлари билан бирга сменадан чиқиб келаяпти.

У КУНЛАР ШУҲРАТИ ЎЧМАС

ОЛДИНДА бораётган кишиларнинг иккаласи ҳам шошмайди. Салқиндан бир текисда қадам ташлаб кетишаяпти. Таниш-билишларини кўрганда тўхтаб, улар билан қўл олишиб, бамайлиҳотир сўрашишади. Яна олға юришади. Мана, ҳозир завод даҳлизидан ичкарига ўтишди. Навбатчи улардан пропусканн талаб ҳам қилмади. Танийди. 20 йилдан бери шу дарвозадан кириб чиққанларидан кейин навбатчи нега танимасин уларни.

Икки дўст ишком остига қўйилган скамейкага кириб ёнма-ён ўтиришди. Сменани қабул қилишларига ҳали ярим соат вақт бор. Бир зумгина дам олишмоқчи. Олим Мирзаев рўмолчаси билан пешонасига қўнган тер томчиларини артди. Аҳмед Атауллин шляпасини қўлига олиб ўзини елпий бошлади. Боғ томондан муздек шабада эсди. Ток барглари алланималар деб шивирлайбошлади.

АҲМЕД билан Олим у пайтлар мўйлаблари эндигина сабза урган ёшгина йигитча эди. Ҳали ёшлари тўлмагани учун ҳам армияга олишмади. Истасанглар Бекободга юборамиз, у ерда янги металлургия заводи қад кўтараяпти. Шу қурилишда ишлайсизлар, дейишди. Металл бўлса танк ҳам бўлади, снаряд ҳам. Шу ердан туриб фашистлар билан урушаколайлик, ўйлашди йигитлар ва завод қурилишига боришга рози бўлишди.

Тақир адирнинг теварак атрофи ҳувиллаб ётибди. На бир туп дарахт бор ва на бирорта кулба. Дастлабки бирнеча капаларгина ер бағирлаган холос. Изғирин, Фарҳод тоғлари этакларидан эсаётган кучли шамол юз-кўзни очиргани қўймайди. Лекин бинокорлар руҳи тетик.

Одамлар қўлида бел, кетмон, замбил. Битагина экскаватор пойдевор траншеясини қазиш билан банд. Қолган ишларнинг ҳаммаси қўлда бажарилаяпти. Уруш. Чидаш керак. Ҳар қандай қийинчиликни ҳам енгиб заводни тезроқ ишга тушириш лозим. Олим билан Аҳмед шундай ниятда яшаётган кишилар сафига қўшилдилар. Бинокорлар сафи ўсгандан ўсиб борди. Мамлакатимизнинг узоқ-яқин томонларидан турли миллат вакиллари бу ерга келабошладилар. Ҳамма қоч-қардошлар бир ёқадан бош чиқарди. Қурилиш суръатига қанот боғланди. Кишилар ғайрат камарини белга маҳкам боғлаб, қаҳрамонлик намуналарини кўрсатадилар.

Жасоратларга бой кунлар бир йил-у, бир ой давом этди. Шу давр мобайнида бўлғуси гигантнинг дастлабки мартен цехи қад кўтарди. Барваста трубалари кўкка устун бўлгудек завод узра бўй чўзди. Энди навбат — пўлат эритишга. Пўлат эритиш лой қориш ёки ғишт териш эмас. Ўзбеклар умрида пўлат эритмаган ҳам, қуймаган ҳам. Шунда ёрдамга уралли, Сибирь ва донбаслик металлурглар келишди. Петр Гордеев, Алексей Штиров, Михаил Шелованов, Петр Жиляев каби ўртоқлар пўлат эритиш учун дастлабки тайёргарлик ишларини бошлаб юборишди.

1944 йил 4 март тунги соат 12 да мартен печига темир парчалари ташлана бошланди. Ҳамма ҳаяжонда. Олим билан Аҳмед устозлари ёнида улар буюрган ишни тез ва соз бажаришаяпти. Ҳозиргидек кўтарма ва электр кранлари, завалка машиналари қаёқда дейсиз у пайтлар. Платформада келтирилган темир-терсакларнинг йириклари қўлда, майдалари эса белда печ ичига отилди. Шу тун киприклар уйқу билмади. Ҳамманинг эътибори мисдек қизиб ётган печда. Кишилар биринчи пўлатни ўз кўзлари билан кўришни истардилар.

Ниҳоят орзиқиб кутилган дақиқалар етиб келди. Завод бош инженери Алексей Мироненко ва пўлат эритувчи Алексей Штиров ўртоқлар қора кўзойнаклар орқасидан печь ичига назар ташлашди. Пўлат тўла етилибди. Бош инженер эритмани қуйишга ишора қилди. Ҳаяжонлар яна ҳам ортди. Олим ва Аҳмедларнинг чеҳрасида жиддийлик. Ахир, улар эл-юрт олдида, дўстлари қаршисида катта синовдан ўтишяпти! Ковуш тарнов нишабига тўғриланди. Печь оғзи очилди. Ичкарида мавжланаётган симобдек пўлат теварак атрофга ёрқин яллиғлар чочиб ковш ичига шопирилиб тушабошлади. Цехга жон кириб кетди. Ишчилар бир-бирларини маҳкам қучиб катта ғалаба билан табриклашди. «Ура!» садолари янгради. Шу-шу ҳар йилнинг 5 марти Ўзбекистон пўлати дунёга келган кун сифатида нишонлаб келинаяпти.

Биринчи эритмани қабул қилиб олган ветеранлар Олим Мирзаев ва Аҳмед Атауллин ишком остидаги скамейкада ўтириб бугунги байрам арафасида ўша тарихий кунларни эслашди. Жонажон корхоналарининг бугунги жамолига тўйиб-тўйиб боқишди.

— Аҳмед, қани секин турдик бўлмаса. Сменани қабул қилиб олиш вақтимиз келибди, — деди Олим соатига қараб ва икки дўст ўринларидан қўзғалишиб, цехга томон одимлаб кетишди.

БУГУН — МЕТАЛЛУРГЛАР КУНИ

БИРИ-БИРИГА УСТОЗ, БИРИ-БИРИГА ШОГИРД

БУ КОРХОНАНИНГ тарихи шонли меҳнат саҳифаларига тўла. Бекобод металлургия заводини бунёд этишда бутун мамлакат иштирок қилган. Урал, Сибирь, Украина вакиллари Бекободга келиб, металлургия заводини қуришга кўмаклашганлар. Магнитогорск, Новокузнецк, Макеевка пўлат эритувчилари ва прокатчилари ўзбек ва тожик йигитларига металлурглик ҳунарини ўргатганлар. Ўша пайтда Бекободдан 800 га яқин киши РСФСР ва Украинага пўлат эритиш ҳамда прокат тайёрлаш ҳунарини ўрганиш учун юборилган эди.

Мана, орадан 20 йилдан ортиқроқ вақт ўтди. Шу ўтган давр ичида корхона ҳар жиҳатдан юксалди, коллективи ўсди, камолга етди. Ҳозир бу ерда 37 миллат вакиллари бир оила фарзандларидек аҳил ва иноқ бўлиб, коллектив меҳнатининг юксак намунасини кўрсатмоқдалар.

ОЛОВКОР

Ўтдан яралгандайин,
Кўрган дер: — ўт парчаси,
Ўтдан ҳам ортиб тушган,
Металлурглар барчаси.
Улар улкан печларни
Бошқариб мис одамдек,
Ишлар ҳарорат билан,
Журъати бир оламдек.
Зўр печларда симобдек,
Металлар изтиробда.
Мавж урар шонли меҳнат —
Нашъаси ҳар тарафда.
Металлург бўлмоқ шундай,
Фахрли бир касб улуғ.
Бу ном мангу ҳурматда,
Бу ном бахтларга тўлуғ.
Ким металлург бўлмоқни
Истамас, ҳамма истар.
Шарафли касб меҳрила
Қалбимизни иситар.

Толиб ЙЎЛДОШ.

Мартен цехининг смена мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳафиз Ғаниев Уралга бориб, пўлат эритиш ҳунарини эгаллаб келганларнинг биринчиси. Ҳафиз ака ўша пайтда рус биродарларининг шогирди эди. Кунлар ойларни, ойлар йилларни қувиб ўтаверди. Моҳир пўлат эритувчи ўз ҳунарини ёшларга қунт билан ўргата борди. Эндиликда унинг қирқдан ортиқ шогирди бор.

Устозлар ҳақида гап кетганида металлурглар прокат цехининг мастери, Социалиситк Меҳнат Қаҳрамони Саид Нуриддиновнинг ҳам номини ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оладилар. Ҳозир Саиднинг бригадасида 50 киши — 16 миллат вакиллари меҳнат қилмоқда. С. Нуриддинов деҳқон оиласидан чиққан. Кўплар қатори у ҳам Уралга бориб ҳунарли бўлиб келди. Кейин рус, ўзбек, татар, корейс ва бошқа миллат йигитларини ёнига олиб, прокат ишлаб чиқариш сирларини уларга ҳам ўргата бошлади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Қурбонали Тошматовни сменадан кейин прокат цехи дарвозаси ёнида учратиб қолдик. Қурбонали прокат цехини монтаж қилишда, тунука станини ишга туширишда актив иштирок қилганлардан. У Свердловскка бориб ўқиган, сўнг тунука тайёрловчи мастер бўлиб қайтган.

— Тунука стани янги ишга тушган пайтда, — деб ҳикоя қилади мастер, — ҳар сменада 5—6 тонна тунука чиқариларди. Ҳозир бу кўрсаткич 30 тоннага етди.

Бир вақтлар Тошматовнинг ўзи шогирд эди. Энди у ҳам Ҳафиз Ғаниев, Саид Нуриддинов сингари тенгдошлари қатори заводда меҳнат ветерани бўлиб қолди. Старший вальцовкачи А. Ҳасанов, оператор Т. Жўраев, вальцовкачилар В. Климов, А. Умаров, О. Ражабов каби 60 дан ортиқ йигит тунука тайёрлаш ҳунарини Қурбоналидан ўргачишган. Ҳозир улар ўз устозлари билан ёнма-ён туриб меҳнат қилмоқдалар. Коммунистик меҳнат коллективи номини беш йилдан буён муқаддас билиб, пок сақлаб келаётган ҳамда шу номга лойиқ ишлаётган Қ. Тошматов бригадасидан ҳар жиҳатдан ўрнак олса арзийди.

Бригадир ўз коллективида ишни ташкил этиш тўғрисида гапириб берди. Бригада қизил бурчагида кўк муқовали қалин бир журнал бор. Бригада аъзолари ҳар гал смена бошланишига 20 минут қолганида қизил бурчакка келиб, шу журнални очиб кўрадилар. Унда бугунги қилинадиган ишлар режаси ёзиб қўйилган бўлади. Ҳар ким ўз вазифасини пухта билиб олгандан кейингина меҳнат постига равона бўлади.

Ишни оқилона ташкил этиш Қ. Тошматов бригадасида қандай иқтисодий самаралар бераётганлигини рақамлар тили билан айтақолайлик. **Тунука тайёрловчилар станнинг бекор туриш вақтини тенг баравар қисқартирдилар. Прокатлар орасидаги пауза 17 секунддан 15 секундга келтирилди.** Шунда икки секунддан вақт ютилди. Томчилардан ирмоқлар, ирмоқлардан дарёлар пайдо бўлганидек, секундлар ва минутлар йиғилиб соатларни, суткаларни ташкил қилади. Тошматовчилар ана шу секундлаб тежалган вақт ҳисобига ҳар сменада планга қўшимча икки тоннадан тунука ишлаб чикара бошладилар.

Заводда бирор ташаббус, янгилик туғилиб қолса борми, дарров бошқалар ҳам қўллаб-қувватлайдилар. Илғор тажриба эл мулки бўлиб қолиши учун партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари дарҳол зарур тадбирлар белгилаб чиқишади, ана шу тажрибани бошқа бригадаларда ҳам ёйиш йўллари изланади. Қ. Тошматов бригадасининг ташаббуси ҳам тезда қанот боғлаб парвоз қилди. Бригаданинг старший вальцовкачиси Аббосқўзи Ҳасанов дўстларининг ижозати билан бир ой бошқа бригадаларга ўтиб ишлади. Тажрибаларини улар билан ўртоқлашди.

Етти йиллик мобайнида эришилаётган кўрсаткичлар ҳам Ўзбекистон металлургия заводининг ҳар жиҳатдан юксалаётганлигини кўрсатиб турибди. **Ҳозир корхона 1958 йилга нисбатан 50 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Шу давр ичида пўлат қуйиш 33, прокат чиқариш 56 процент ўсди. Механизация ва автоматлаштиришнинг кенг жорий этилиши туфайли 375 киши бошқа участкага ишга ўтказилди. Меҳнат унумдорлиги деярли 45 процент ошди. Мана тўрт йилдирки, корхона рентабель ишламоқда.** Етти йилликнинг олти йили ичида маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига тежалган маблағ миқдори ҳозирги заводнинг уч ойлик ялпи маҳсулотига тенг келади.

Корхона ҳамон юксалишда. Бу йил мартен цехида 3- завалка машинаси ўрнатилди. Бу тадбир печга шихта ташиш вақтини қисқартириб, пўлат эритиш ва қуйиш жараёнини тезлаштиришга имкон туғдирди. Биргина шу ҳисобдан завод йилига 30 минг сўмлик иқтисодий фойда кўради. Прокат цехидаги методик печларда глассаж трубалар теплоизоляция қилинчди. Бу 71 минг сўмлик иқтисодий фойда демак.

Пўлатни узлуксиз қуйиш установкаси аста-секин бир меёрда ишлашга кўчмоқда. У мартен цехида эритилган пўлатнинг деярли ярмини қуйиб бераётир. Келаси йили худди шундай иккинчи установкани қуришга киришчилади. Шундай қилиб, пўлат қуйиш процессида юксак унумдорликка эришилади. Келажакда пўлат қуйиш цикли 30—35 процентга қисқаради.

ЦЕХДАГИ ҚУЁШ

ТУШ ПАЙТИ. Еру-кўкни қуёшнинг ҳароратли ёғдулари қоплаган. Ташқарида термометр қирқдан юқорини кўрсатиб турибди. Аммо мартен цехининг иссиқлиги бу кўрсаткичдан юқорироқ.

Печлар гувиллайди. Улар мисдек қизиган. — Ичкарида пўлат дарёси мавжланади. Олов билан юзма-юз туриб, меҳнат постидан бир нафас ҳам нари кетмаётган шер юрак йигитларини кўриб улар жасоратига қойил қоласан киши.

Ҳозирги сменада Ленин орденли донгдор пўлат эритувчи Банноп Мирзаматов ва унинг шогирдлари — Йўлдош Нурматов, Геннадий Кондрашкинлар ишлашмоқда. Улар биринчи мартен печи атрофида парвона. Банноп гоҳ приборларга нигоҳ ташлаб, печь ичидаги «воқеа»дан хабар олади, гоҳ ёрдамчиларини чақириб нималарнидир суриштиради-да, кўрсатмалар беради. Печь ҳаракатини кўрсатиб турувчи прибор стрелкаси 1600 рақамидан нари кетмай қолди. Бу, эритма қиёмига етганлигидан далолат берарди.

— Эритмани олишга ҳамма нарса шайми? — Пўлат эритувчи шогирдларига савол ташлади. Улар «ҳа» дегандек қилиб бош қимирлатишди.

Ҳамроҳимиз — завод партия комитетининг секретари Эркин Валиев биз томонга қайрилиб:

— Ҳозир кўрасиз, биринчи печдан эритма олинади, — деди.

Биз ҳамон печдан кўзимизни узмай турибмиз. Чамаси, бутун тараддуд кўриб бўлинди. Ён-атрофдаги одамлар ўзларини панага олишди. Банноп механизмларни ҳаракатга солиб юборди. Боядан бери денгиз тўлқинидек ҳайқириб печ деворларини ларзага келтираётган суюқ пўлат пастга — махсус қолипларга қуйила бошлади. Кўз олдимизда сеҳрли манзара рўй берди. Цехни қипқизил шуъла қамраб олган эди. Ҳар тарафга эритма учқунлари сачрайди. Гўё кўкдан қуёш ерга узилиб тушаётгандек. Пўлат дарёси яна тўлиб оқа бошлади.

Партком секретари 1- печнинг моҳир пўлат эритувчилари Б. Мирзаматов, А. Тошпўлатов, С. Зверев, Б. Гвоздянский ўртоқларнинг бутун завод бўйлаб қанот қоққан ташаббуслари тўғрисида мароқ билан сўзлаб берди.

— Пўлат эритувчиларимиз йил бошида ажойиб ташаббус билан чиқдилар, — деди Э. Валиев. — улар завод коллективини етти йилликнинг сўнгги йили топшириғини муддатидан олдин бажариш учун курашга чорладилар. Ташаббускорларнинг ўзлари ҳозир ана шу курашнинг олдинги сафида боришаяпти. Ярим йил ичида улар печнинг ёниш. Тартибини такомиллаштириб, 634 шартли тонна ёнилғини тежаб қолишди. Бу билан биринчи печь пўлат эритувчилари ёнилғини тежаш бўйича олган йиллик мажбуриятларини адо этишди. Шу давр ичида улар 622 тонна чўянни тежаб қолишга муваффақ бўлдилар.

Корхона меҳнат аҳлининг бу йил учун олган социалистик мажбурияти билан танишдик. Металлурглар 22 сентябрда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича етти йиллик планини адо этиш, йил охиригача мамлакатга кўплаб қўшимча пўлат ва прокат етказиб бериш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

Уларнинг сўзларига, аҳдларига вафо қилишларига ишонса бўлади. Ярим йиллик иш натижалариёқ бу мажбуриятнинг ортиғи билан адо этилишидан дарак бериб турибди. Заводда ярим йиллик план пўлат эритиш бўйича ҳам, прокат чиқариш бўйича ҳам ошириб бажарилди.

Партком секретари билан суҳбатимиз тугамасданоқ нарироқдаги яна бир мартен печида эритма олишга тараддуд бошланиб кетди. Яна орадан бир-икки нафас вақт ўтади. Яна бир мартен печнинг «жўмраги» очилади. Ўзбекистоннинг пўлат дарёсига яна бир ирмоқ қўшилади. Металлургия заводида биринчи эритма олинганига 21 йилдан ортиқроқ вақт ўтди. Шундан бери неча марта эритма олинганикин, ҳисоби қанча бўлганийкин?! Буни санаб бўлмайди. Аммо бизга бир нарса равшан: Бу дарё мудом тўлиб-тошиб оқаверади.

ГУЛ ВА ПЎЛАТ

ЎНГИНГ гул, сўлинг гул, гир атрофинг гул,
Кўкдан гул ёққанми баҳордан бошлаб...

Шу сатрларни қаламга олган шоир биз кўриб турган манзарани айнан тасвирлабди-қўйибди. Корхона цехларининг атрофлари, йўлкаларининг четлари шундай ажиб бир тусда. Атр гулларнинг ўнлаб нави барқ уриб очилиб ётибди. Ариқларда жилдираб оқаётган зилол сув уларга обиҳаёт элтаяпти. Теварак-атроф ямяшил. Сершох дарахтлар ерга қуюқ соя ташлаган. Муздек шабада юз-кўзларни силаб ўтади. Бу ер ишчиларнинг оромгоҳи — корхона боғи.

Коллектив завод территориясини ободонлаштириш ишларига алоҳида эътибор билан қараяпти. Ҳар бир бригада, участка ва цех ўз олдида кўркам боғ барпо этган. Ишчиларнинг ўзлари шу боғларнинг боғбонларидир. Ишдан олдин ва кейинги бўш вақтларида мевазор боғлар қўйнига шўнғишади. Кўчатларни парвариш қилишади.

Бу йил ҳам шундай бўлди. Металлурглар йил бошида ўз корхоналари территориясига яна 5 минг туп олма, ўрик, олча, шафтоли кўчатлари ўтқаздилар. Юзлаб туп гуллар келтириб янги чаманзорлар бунёд этдилар. Ҳа, улар учун гул ва пўлат бир-бирига эгизак бўлиб қолган.

Корхона аҳли ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ва саноат эстетикасини жорий этиш учун областимизда биринчи бўлиб киришди. Ўтган йили улар ажойиб зафарларни қўлга киритдилар. Областимиз саноат корхоналари бўйича ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ва саноат эстетикасини жорий қилиш учун бошланган курашда металлурглар ғолиб чиқдилар ва касаба союзлари область Советининг биринчи мукофотини олдилар.

Гўзаллик учун бошланган кураш ҳамон давом этаяпти. Ҳозир корхонада меҳнат маданиятини ошириш бўйича бош штаб ташкил этилган. Корхона директори Р. Юсуповнинг ўзи штабга раҳбарлик қилмоқда. Цехларда ташкил этилган 14 секция катта тадбирларни амалга ошириш учун курашаяпти.

— Бизда ҳар ким ўз иш жойини озода сақлашга одатланган, — дейди директор. — Секциялар озодагарчилик устидан назорат ўрнатганлар. Мастерлар ўз участкаси учун штаб олдида жавоб беради, ишчилар эса ўз мастерлари олдида. Шахсий масъулиятнинг ошганлиги ишда муваффақиятларга эришишимизга олиб келаяпти.

Цехларда қора ва оқ тахталар ташкил этилган. Ишлаб чиқариш маданиятини оширишда яхши кўрсаткичларга эришган, санитария-гигиена қоидаларига тўла амал қилаётган ишчилар расмлари оқ тахталарга мақтаб осилади. Лекин бу соҳада оқсаётган кишилар эса қора тахтада ўзларини кўрадилар. «Комсомол прожектори», партия-давлат контроли комитетига кўмаклашувчи группалар шу ташаббусни кўтариб чиқишди. Ҳозир ишчилар фақат оқ тахтага чиқиш учун курашмоқдалар.

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг кўпмингкишилик коллективи етти йилликнинг сўнгги йилида ана шундай яшаяпти ва меҳнат қилаяпти. Металлурглар куни арафасида эришилган муваффақиятлар янада қувончли бўлди. Улар ўтган ойларга энди якун ясаб навбатдаги марраларни яна бир бор белгилаб олишди. Энди навбат етти йиллик чўққисига тезроқ чиқишдир. Металлурглар ана шу ниятда кенг фронт бўйлаб яна курашга отландилар. Бу ҳаракатда уларга зафарлар ёр бўлсин.

Т. МИРҲОДИЕВ,
Ж. НОСИРОВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

Бекобод шаҳри.

КОНГРЕССНИНГ УМУМИЙ БАЁНОТИ

ХЕЛЬСИНКИ, 16 июль. (ТАСС). Тинчлик, миллий мустақиллик ва ёппасига қуролсизланиш учун курашга бағишланган Жаҳон конгресси дунёдаги аҳвол тўғрисида умумий баёнот қабул қилди.

Конгрессга олиб чиқилган масалалар, дейилади баёнотда, Вьетнам халқининг адолатли курашини қўллаб-қувватлаш; мустамлакачилик зулми остида қолаётган халқларни озод қилиш, миллий суверенитетни сақлаб қолиш, апартеидга, ирқчиликка ва инсон ҳуқуқларини бузишга қарши кураш; қуролсизланиш; иккинчи жаҳон урушининг қолдиқларини тугатиш ва Европа хавфсизлиги; қуролланиш пойгасининг социал-иқтисодий оқибатлари ва шу каби бошқа проблемалар юзасидан тузилган комиссияларда конкрет ва чуқур муҳокамадан ўтказилди.

Конгресс дунёдаги аҳвол ғоят жиддийлашиб қолган бир пайтда тўпланди. Қўшма Штатларнинг сиёсий ва ҳарбий раҳбарлари қуролли агрессия ва ҳарбий-авантюралар сиёсатини ўтказмоқдаларки, бу — Вьетнамда, Доминикана Республикасида ва Конгода содир бўлаётган воқеалардан равшан кўриниб турибди.

Империалистларнинг асосий зарбаси Шарқи-Жанубий Осиёга йўналтирилгандир, ўша ерда АҚШ қуролли кучлари Жанубий Вьетнам халқига қарши агрессия бошладилар.

Вьетнам халқининг мустақиллик, бирлик ва тинчлик учун, Америка агрессиясига қарши олиб бораётган адолатли курашига жаҳондаги барча халқлар мадад кўрсатишлари лозим, конгресс бунга алоҳида эътибор берди. Африкада, Яқин Шарқда, Латин Америкаси мамлакатларида мустамлакачиларнинг жабр зулми ва янги мустамлакачилар билан империалистларнинг кирдикорлари авжига чиқмоқда.

НАТО қўллаб-қувватлашни давом эттираётган қуролланиш пойгаси Европада аҳволни кескинлаштиришга сабаб бўлмоқда.

Жаҳонда шундай вазият мавжуд бўлган бир пайтда ядро қуролини тақиқлаш, уни йўқ қилиб ташлаш ва шу қуролни ишлатишга қўймаслик тобора кўп даражада зарур ва шошилинч вазифа бўлиб қолмоқда. Ҳар бир ядроли давлат ҳеч қачон биринчи бўлиб атом қуролини қўлланмаслиги ҳақида расмий равишда айтиши керак. Давлат ва ҳукумат бошлиқларининг шу масалага бағишланган жаҳон конференциясини ўтказиш ҳақидаги таклиф қўллаб-қувватланиши лозим.

Конгресс барча халқларни Америка империализмини яккалаб ва унинг агрессиясини тўхтатиб қўядиган чоралар кўришни ўз ҳукуматларидан талаб қилишга; мустамлакачиликка қарши ва миллий мустақилликни қўлга киритиш учун курашаётган халқларни қўллаб-қувватлашга, ўзининг чинакам мустақиллиги, озодлиги ва социал-иқтисодий тараққиёти учун, янги мустамлакачиликка ва эксплуатацияга қарши курашаётган халқларни қўллаб-қувватлашга чақиради. Конгресс барча халқларни қуролланиш пойгасига чек қўйиш ва қуролсизланиш борасида амалий чоралар кўриш, чет мамлакатларнинг территорияларига жойлаштирилган ҳарбий базаларни йўқотишни ва ана шу базалардаги қўшинларни олиб чиқиб кетишни талаб қилиш йўлида амалий ҳаракатлар қилишга, бутун дунёда хавфсизликка эришиш ва низоли масалаларни тинч бартараф этиш учун конкрет чоралар кўришга чақиради.

СУВДАН ҚУРУҚ ЧИҚДИ

БОНН. Германия Федератив Республикасининг собиқ мудофаа министри Штрауснинг Гамбургдаги «Шпигель» журналининг ношири Аугштейн билан бир неча йиллардан бери бир ёқлик бўлмай келаётган тортишуви Мюнхен судида кўрилиб бўлди.

Аугштейн бир вақтлар-ўзининг бир мақоласида Штрауснн «порахўрлик ботқоғига ботиб кетган министр» деб атаган эди. Журнал шунингдек Штрауснинг молия ишларидаги бир қанча фирибгарликларга аралашганини, яъни берилган ҳарбий заказлар учун пора олганини кўрсатувчи материалларни босиб чиқарган эди.

Суд мана шундай ҳукм чиқарди: Аугштейн етказган «маънавий зиёни» учун товон тариқасида Штраусга 25 минг марка жарима тўлаши керак.

(ТАСС).

„Маринер-4" Марснинг биринчи суратини юборди

НЬЮ-ЙОРК, 16 июль (ТАСС). Американинг планеталараро «Маринер-4» автоматик станцияси Марснинг биринчи суратини Ерга юборди. Информация агентликларининг хабар беришича, Америка олимлари уни «нормал» сурат, деб айтмоқдалар.

Кейинги хабарларга қараганда, «Маринер-4» станцияси Марснинг иккинчи суратини юбора бошлаган.

Суратда: мартен цехида олов билан юзма-юз туриб пўлат эритаётган шижоаткор ёшлардан (чапдан) Зокир Шамсиев, Владимир Емец ва Николай Алексеев ўртоқларни кўриб турибсиз.

В. Кожевников фотолари,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

КАПАЛАК ОВИГА!

И. Зайнутдинов фотоэтюди.

ЖАҲОН КИТОБ ЖОВОНЛАРИГА

Республикамизда олиб борилаётган кўпқиррали илмий ишлар ҳамда Ўзбекистон ССРнинг чет эллар билан мустаҳкамланиб бораётган халқаро алоқалари бу мамлакатлар билан доимий ҳамкорлик қилиб туриш заруратини туғдирди. Республика кутубхоналари бу алоқани чет эл муассасалари билан илмий нашрлар айирбошлаш орқали амалга ошириб келмоқда.

Бу соҳада Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Асосий кутубхонаси катта ишлар қилмоқда. Ҳозирги вақтда академия Асосий кутубхонасининг фондларида 300 мингга яқин чет эл китоб ва журналлари бор. Фақатгина ўтган йилнинг ўзида кутубхона чет эллардан 3 мингдан ортиқ китоб ва 720 номдан ортиқ журналлар олди. Айни чоқда бу ерга чет мамлакатлар илмий муассасаларидан жуда кўп талабномалар келиб туради. Социалистик ва капиталистик мамлакатлардаги йирик илмий муассасалардан келаётган бу талабномалар республикамизда чиқадиган илмий журналлар ва китобларга қизиқиш катталигини кўрсатади. Масалан, Оксфорд университетидан Ғ. Абдураҳмоновнинг «Қўшма гаплар синтаксиси асослари» Б. Жўраевнинг «Ўзбек тилининг шаҳрисабз шеваси» китобини юборишни сўраб хат келган. Горвард университети эса ўзбек тилининг қисқача орфографик луғати ҳамда тарих фанлари доктори Р. Аминованинг «Ўзбекистонда аграр ўзгаришлар» асари билан қизиққан. Массачусет технология институтидан келган хатда С. Н. Сирожиддинов, С. В. Стародубцев ва У. А. Ориповларнинг асарларини юборишни сўрашган. Берлин университети ҳам, Финляндия фауна ва флора жамияти ҳам, Сарбон университети ҳам шунга ўхшаш талабномалар билан мурожаат қилган. Жаҳоннинг жуда кўп мамлакатларидаги илмий муассасалар ўзбек олимлари Ё. Тўрақулов ва Р. Исломбековларнинг Ленин мукофотига сазовор бўлган қалқонсимон безлар биохимиясига оид асарларини юборишни талаб қилмоқда.

Бу ва шунга ўхшаш жуда кўп нашрларни кутубхона тегишли муассасаларга жўнатаётир.

Чет элларда Ўзбекистон Фанлар академияси нашр этаётган геология, химия, биология, тил ва адабиёт, математика, физикага оид журналларга қизиқиш, айниқса зўр.

Н. УМАРОВ,

ЎзССР Фанлар академияси Асосий кутубхонасининг директори.

ҲАЁЛИМДА СЕН

Гулзор ичра эсганда сабо,
Зар кокилин ёйганда қуёш,
Булбулларни қилиб маҳлиё
Гул ғунчалар кўтарганда бош
Ҳаёлимда сен.

Созандалар чалганида соз,
Шўх қўшиқлар этганда парвоз.
Юлдуз гавҳар кўксин очганда,
Оймўмахон шуъла сочганда
Ҳаёлимда сен.

Сочларимни силаб шаббода,
Эркалаcа тонгда мабодо.
Ҳаяжонла куйлайман шу он,
Гул боғимда биргасан ҳамон
Ҳаёлимда сен.

Раъно ТУРДИЕВА.

БАЛИҚЧИ ҚИЗЛАР

Тонг. Оромбахш елар шабода,
Жимирлайди юзи дарёнинг,
Сирдарё бу сувлари бода —
Уфқларга шошилиб жўшар.
Кўзим узмай сувдан қирғоқда
Қалмоқ ташлаб ўлтираман жим,
Сув юзида пўкак посонги,
Лип-лип қилар шам оловидек,
Бир нафас ҳам туролмайди тек.
Шўнғиб кетди дарё тубига,
Қўлларимни юлиб олгундек,
Шошиб қолдим, ипни тортдим-у,
Лаққа балиқ чиқди мармардек,
Тангалари йилт-йилт этади.
Думи билан шапатлаб ерни,
Тўлғанади, сўнг тек ётади...
Соҳил бирдан кулгига тўлди,
Қувонч босди дарё юзини,
Мавжлачади дарё севиниб,
Учратгандек ошиқ қизини.
Келишарди бир тўда қизлар!
Кўтаришиб оппоқ тўрини,
Ҳазиллашиб, кулишиб, ўйнаб
Босмоқчидек юрак кўрини.
Оппоқ тўрин бир учин ушлаб,
Сузакетди уч-тўртта қизлар,
(Сузганда ҳам тенги йўқ улар)
Сув устида чақноқ юлдузлар, —
Порлагандек бахтиёр кўзлар.
Кумуш тўрин ўрнатиб бўлгач,
Йиғилишди соҳилга бари.
Бири ўйнар ва бири куйлар
Ҳаммаси ҳам гўё сув пари.
Қанча фурсат ўтди билмайман,
Сузар эди дарёда қизлар,
Сирдарёнинг шони эмасми,
Шу қизлар-у, юзи қирмизлар.
Лаққа балиқ бир сакради-ю,
Шўнғиб кетди дарё тубига,
Эсим оғиб қараб қолибман.
Қармоғим ҳам дарё сувига —
Ғарқ бўлибди, мендан балиқчи —
Чиқмаслигин шунда билибман.
Тўрларини тортиб соҳилга
Қизлар чиқди, балиқ бир талай.
Мен томонга жилмайиб улар
Гўё дерди «меҳмон, ов қалай?»

Маъруф ҚОРИЕВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

СТРЕЛКАСИЗ СОАТ

Швейцарияда чиқадиган «Трибюн де Лозанн» газетаси қизиқ бир хабар босиб чиқарди. Унда Нёшателда электрон соатлар ишланаётганлиги ҳақида гапирилади. Бундай соатларда... стрелкалар бўлмайди. Соатлар ва минутлар циферблатда худди ёниб турувчи таблодагига ўхшаб сакраб-сакраб юради. Соатда пружиналар ҳам бўлмайди. У қуёш энергиясидан фойдаланади: соатни бир сутка «юргизиш» учун 22 секунд қуёш нурида тутиб туриш кифоя.

СУВОСТИ СОҚЧИСИ

Токио университети олимлари ер қобиғининг энг билинар-билинмас тебранишларини тута оладиган ва бир неча минг марта кучайтира оладиган сувости сейсмографи яратдилар. Бу асбоб бир ой давомида 2 минг метргача чуқурликда туриб, сув остидан бўладиган ер қимирлашни олдиндан билдиради.

ТУҒИЛИШИМ

Кўрмаганман уруш дудини
Ҳидламадим порох ҳидини.
Лек биламан,
Эрк, ҳаёт учун
Матросовлар берган жонини,
Лек биламан,
Саодат учун
Кошевойлар тўккан қонини.
Биламан-ки,
У совуқ уруш
Ажал бўлди миллион-миллионга
Ўша одамларнинг
Қолган умрини
Яшаш учун келдим оламга.

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ.

Тошкент янгиликлари

ТОШКЕНТДА КИЧИК КИНОФЕСТИВАЛЬ

Москвада бўлаётган IV халқаро кинофестиваль акс садоси мамлакатимиз бўйлаб таралмоқда. Жаҳоннинг кино усталари Совет Иттифоқининг турли шаҳарларига йўл олмоқдалар. Республикамиз пойтахти Тошкент ҳам фестиваль қатнашчиларини кутиб олишга тайёргарлик кўрмоқда.

Кеча пойтахт жамоатчилиги «Кимсиз, доктор Зорге» фильмининг бош қаҳрамони образини яратган таниқли немис кино артисти Томас Хольцман ва унинг рафиқасини ўзбек ерида қарши олди. Кечқурун «Фестиваль» кинотеатрида фестиваль иштирокчиси билан пойтахт кино ишқивозларининг ижодий учрашуви бўлди.

Москва кинофестивалида қатнашган бошқа мамлакатлар делегациялари ҳам серқуёш республикамизга таклиф қилинди. Ўзбек элига Ҳиндистон, Бирлашган Араб Республикаси, Чехословакия, Румыния, Болгария киноусталари келадилар.

Ўзбек томошабинлари севиб қолган машҳур ҳинд киноартисти ва кинорежиссери Раж Капур ҳамда Бхават, Пилле, Сухилд Кумардан иборат Ҳиндистон кино усталари делегацияси пойтахтимизда «Дўстлик», «Самгам» фильмларини кўрсатадилар. Иккинчи фильмда Раж Капур билан бирга машҳур раққоса Вайжантимала бош ролларни ижро этишган.

Бирлашган Араб Республикаси делегацияси фестивалда кўрсатган «Қасос», «Жаннатдан қувилган» фильмларини олиб келади. Меҳмонлар билан пойтахтимизнинг Санъат саройи, тўқимачилар, темирйўлчилар маданият саройлари, Дзержинский номидаги клуб, «Звезда Востока» клуби, Киров номли паркда ҳамда Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарлари ва «Политотдел» колхозида ижодий учрашувлар бўлади. Бу учрашувларни кино шинавандалари орзиқиб кутмоқдалар.

ТОҒЛАР БАҒРИГА

Бугун — дам олиш куни. Меҳнат ҳафтаси тугади. Ишчилар, хизматчилар мириқиб дам олишади. Бугун тонг-саҳардан бошлаб муздек тоғ ёнбағирлари, боғлар, зилол сув бўйлари томон йўлга чиққан машиналар карвонининг кети узилмаяпти. Ёшу-қари ҳамма дилни хушнуд қилувчи ажойиб манзарали жойларда яхши хордиқ чиқаришга ошиқаяпти.

Дам олиш кунини кўнгилдагидек ўтказиш учун тоғ ёнбағирларига жўнаб кетаётган сон-саноқсиз одамлар орасида «Узбексельмаш» заводининг бир группа ишчи-хизматчилари ҳам бор. Завод дирекцияси, партия ташкилоти ва маҳаллий комитети уларга барча қулайликларни муҳайё қилиб берди. Махсус машиналар ажратилди, кўчма буфет ташкил этилди. Хонандаю-созандалар ҳам улар билан бирга. Заводнинг ишчи ва хизматчилари ўз оила аъзолари билан бирга жўнаб кетишди.

«Ташсельмаш» заводининг комсомол-ёшлари Сирдарё бўйларига, Бўстонлиқнинг соя-салқин жойларига жўнаб кетишди. Бу заводнинг маҳаллий комитети ҳам дам олувчиларга ҳамма қулай шарт-шароитларни яратиб берди.

Дам олиш кунингиз кўнгилдагидек ўтсин!

М. ЗАРИПОВ.

БОЛАЛАР ШИФОКОРЛАРИ

Кишиларимиз саломатлиги учун тиниб-тинчимай курашаётган врачлар сафи ҳар йили Тошкент Давлат медицина институтини битириб чиқаётган шифокорлар билан кенгайиб бормоқда. Бу йил ҳам институт қучоғидан неча юзлаб саломатлик посбонлари парвоз қилди. Биргина педиатрия факультетидан 174 йигит-қизга врачлик дипломи берилди. Улар республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларига бориб ишлаш истагини билдирдилар. Жумладан, Ж. Полвонова Қорақалпоғистон АССРга, М. Низомова Оҳангаронга, Н. Хусаинов ва М. Тўлағановалар Бухорога бориб ишлашга қарор қилдилар.

А. ЗОКИРОВ,

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

18 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00 — **Балиқ овловчи мушук, Азаматлар** (болалар учун мультфильмлар), 12.25 **Ҳамма нарсани билгим келади, Совет спорти** (киножурналлар). 12.45 — **Шопен ўз ватанида** (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 13.05 — **Буви ҳикояси** (болалар учун телеинсценировка), 13.45 — **Ҳаётининг мақсади** (бадиий фильм).

18.00 — **Телевизион янгиликлар** (Ўзбек ва рус тилларида).

Рус тилида: 18.30 — Бугун Металлурглар куни. **Оташ касб эгалари**, 19.30 — П. Меримэ. **Муқаддас инъомлар каретаси** (Ленинград телестудияси спектакли).

20.40 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.45 — **Экран куйлари**, 21.20 — **Самарқандликлар ташаббуси**, 21.40 — **Концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — **Андижон область Охунбобоев номли муздрамкомедия театри гастроллари** — 18/VII да **Нодира**, 19/VII да **Бургутнинг парвози.** Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/VII да кундуз **Масхарабозлар ва концерт бўлими**, кечқурун **Оққуш кўли.**

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМЛИ ПАРКДА — 19, 20/VII кеч соат 9 да **Комилжон Отаниёзов ва Олмахон Ҳайитовалар концерти.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қора бизнес — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Юринг, айёрлар! — НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Муюшдаги хона — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бир севги қиссаси — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ИСКРА» (кеч соат 7-40 минутда).

Лушка — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 4 ва кеч 10 да).

Оклахома (кундуз соат 12 ва кеч 6 да), **Гўзал Василиса** (эрталаб 10 да) — «МОСКВА».

Улуғ Ватан уруши — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 9 яримда).

Асосли далил — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2 ва кеч 9.45 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Юринг, айёрлар! — «ФЕСТИВАЛЬ», «ВАТАН», НАВОИЙ номли.

Қора бизнес — КАФАНОВ номли.

Ўрта Осиё табиий газ илмий текшириш институти

«СРЕДНЕАЗНИИГАЗ»га

теплотехника, теплогаз таъминоти, аэромеханика, электрон техника, ўлчаш асбоблари, радиоэлектроникага доир

инженерлар ва техниклар,

газ саноати, геология-разведка ишлари билан таниш

экономистлар, техник-экономистлар, лаборант-аналитиклар ва механиклар, печчилар, тунукасоз-слесарлар, токарлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Муқимий кўчаси, 98-уй, (9, 11-трамвай, 3, 6, 23, 24-автобус, 9-троллейбуснинг «Пионерская» остановкаси).

2-ПИВО ЗАВОДИГА

цехларга ишчилар, электромонтёрлар, ремонтчи слесарлар, строгалчилар, долбёжниклар, компрессор цехи машинистлари, сувоқчилар, ғишт терувчилар, ёрдамчи ишчилар, юкчилар, пожарниклар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, Аллея тупик, 162-уй (1, 4-трамвай, 2, 3, 7-троллейбус, 15, 27, 30, 33, 34, 38, 48, 50-автобус). Телефон 4-22-65.

Ҳамза кўчаси, 19-тупик, 9-а уйда турувчи **Абдуваҳоб Абдураҳмонович Тошпўлатовнинг** Қоратут кўчаси, 1-тупик, 9-уйда турувчи Фотима Тошпўлатовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Колхоз кўчаси, 23-уйда турувчи **Муборак Шарофхўжаеванинг** Олмазор кўчаси, Шёлкомотальний проезд, 30-уйда турувчи Ғаффор Қодировдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Уртўқмоқ

ТИЛБУЗАРЛАР

«ЧАЛАСАВОДЛИКНИ ТУГАТИШ КУРСИ»

Ҳар куни редакциямизга даста-даста хат келиб туради. Шулардан «Уртўқмоқ»қа тегишлиси ҳам талайгина. Куни кеча келган иккита қирмизи ранг конвертли хат «Уртўқмоқ»ни айниқса қизиқтирди. Конвертлардан бирини очиб қараса, ичидан хат ўрнига Тошкент минерал суви шишасига ёпиштириладиган тўрт энлик ҳаворанг қоғоз чиқди, холос. Мухбирларимдан бири тушмагур ҳазил қилган бўлса керак, деб ўйлади аввалига. Кейин ҳалиги этикетканинг уёғ-буёғини синчиклаб кўздан кечира бошлади. Ҳеч нарса англаб бўлмади. Енбошлаб ўқиб кўрди. **«Хранить в холодном и темном месте в лежачем положении»** деб ёзилган эди бир томонида. Этикетканинг яна бир четида шу жумланинг ўзбекча нусхаси бор экан. **«Салқин ва қаранғи жоида ётқизилган холда сақлансин»** деган жумлани ўқиди-ю, «Уртўқмоқ» воқеага тушунди-қўйди. Ажабо, шу гапда бор-йўғи еттита сўз бўлсаю, шундан тўрттаси хато ёзилса.

Шунда «Уртўқмоқ» телефон трубкасини қўлга олиб, 3- пиво заводига қўнғироқ қилди:

— Бир кунда неча шиша Тошкент суви чиқарилмоқда? — сўради.

— Сувнинг бозори чаққон бўлган ҳозирги кунда 125 минг шишадан,— жавоб келди у томондан. — Нима эди?

— Демак, кунига 125 минг кишига ҳурматсизлик қилаётган экансизлар.

Заводдагилар этикеткаларни «Узпишснаб» етказиб беради, дейишди. «Узпишснаб» раҳбарлари бу этикеткалар Ленинград корхоналаридан буюртма асосида тайёрлаб олинганлигини маълум қилишди. Сўз охирида ўша ерда хато қилишган, деб қўшиб қўйишди.

* * *

Иккинчи хатни тўлиқ келтириб қўяқолайлик:

«Ҳурматли «Уртўқмоқ!» Сенинг редакциянг рўпарасидаги республикамиз архитектура ёдгорликларидан бири — Навоий номли опера ва балет театрини ким билмайди, дейсан. Бу гўзал маданият ҳайкалига ким суқланиб боқмасдан ўта олади. Театр деворига эсдалик мармар тахта ўрнатилиб, қуйидаги ёзувлар ўйиб ёзилган:

«Уз. С. С. Р. Давлат опера ва балет театри академ, А. В. Щусевнинг проекти бўйича ва рахбарлиги остида қурилди. 1947 и.».

Қаранг, билмай юрарканмиз. Ўзбек имлосида «щ» харфи, «проекти» сўзи бор экан. Бунинг устига «ҳ»ни «х», «й»ни «и» деб, қисқартма сўзлар орасига нуқталар қўйиб ёзишган. Келажак наслларга ажойиб театримиз билан бирга чаласаводлигимиз ҳам мерос бўлиб қоладими?».

М. СУЛТОНОВ,
бинокор-инженер.

Ҳурматли ўртоқ Султонов! Сизнинг хатингизга бир шингил қўшимчамиз бор. У ҳам бўлса шуки, бундан уч йил муқаддам Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ободонлаштириш бошқармаси Навоий номли театр маъмуриятига ўша текстдаги хатоларни тузатиш ҳақида кўрсатма берган эди. Афсуслар бўлсинки, бу кўрсатма амалга ошмади. Афтидан, театр маъмурияти буни эп кўрмаётганга ўхшайди. Тилбузарлар деб шуларни айтса бўлади.

...КЎЛАНКАСИ МАЙДОН

Маҳалламизда озиқ-овқат магазини қурилармиш, деган хабардан ёшу-қарининг боши осмонга етди. Айниқса ота-оналарнинг хурсандчилиги чексиз бўлди. Болаларимиз энди марказий кўчаларга нонга бормайдилар, юракларимизни ховучлаб, хавотир олиб ўтирмаймиз, деб суюнишди.

Аҳоли яхши ният билан магазин биноси қурилишида актив қатнашди. Қисқа вақт ичида шинам бино қад кўтарди. Октябрь райпишчеторги Ўлмас Раҳимовни магазин мудири қилиб тайинлади. Кўп ўтмай, бутун хурсандчилигимиз пучга чиқди. Раҳимовнинг ўзи хон, кўланкаси майдон экан. У кўнгил тизгинини бўш қўйиб билганича иш юритабошлади. Маҳалла аҳлининг талаб ва эҳтиёжлари билан ҳисоблашмади. Ҳушига келса магазинни очадиган, бўлмаса чойхонада домино ўйнаб кунини кеч қиладиган бўлиб қолди.

Магазин ҳар куни хўжакўрсинга атиги 1—2 соат очилади. Бошқа вақт отнинг калласидек қулф осиғлиқ бўлади. Уй-рўзғорга зарур бўлган озиқ-овқатларнинг кўпчилик хили келтирилмайди. Ҳатто нон вақтида олиб келинмайди.

Буларнинг ҳаммаси Раҳимовнинг ўз ишига савуққонлик билан қарашш оқибатидир. Бир-икки бор у билан гаплашмоқчи бўлган эдик:

— Планим тўлмаяпти, магазинларингдан барибир кетиб қоламан, — деб бизни ўзича қўрқитган бўлди.

Маҳалламиздаги ана шу 77-магазин мудири Ў. Раҳимовнинг қилиқларидан райпишчеторг раҳбарларининг хабари борми? Ҳа, бу ҳақда уларга кўп марта айтганмиз. Барибир натижа чиқмади. Охири сенга мурожаат қиляпмиз, ҳурматли «Уртўқмоқ»! Уларга ўзинг бир-икки оғиз аччиқ гап айтиб қўймасанг, бўлмайдиганга ўхшайди.

Қ. ОДИЛОВ,
Октябрь районидаги Карл Маркс маҳалласида яшовчи.

БОШЛАНДИ-Ю, ТАШЛАНДИ

Яхши гапнинг садағаси кетсанг арзийди, қаноти бўлади-да. Пойтахтнинг Семашко ва Риштон кўчаларига водопровод ўтказилармиш, деган хуш хабарни маҳаллада эшитмаган одам қолмади.

— Биз ҳам бошқаларга ўхшаб водопроводдан сув ичарканмиз-да.

— Қандай яхши-я, кумушдек тоза сув...

— Водопровод ҳа демай битиб қолса керак?

Хуллас, одамларнинг хурсандчилиги беҳад эди. Лекин... ана шу лекин деган сўз чатоқ-да. Нега дейсизми?

Маҳаллада дув-дув гап тарқалган куннинг эртасигаёқ ишчилар келишиб ҳар иккала кўчани бир зумда кавлаб ташлашди.

— Яна бир уринсак, ҳаммаёқни сувга бостириб юборамиз, — дейишди-да, кетишди. Ўша-ўша улардан дарак йўқ. Бу воқеа бир ой бурун бўлган эди. Ҳозир бу кўчалардан қатнаш оғир бўляпти.

— Водопровод суви уёқда турсин, кўчасиз қолиб, транспортдан ҳам маҳрум бўлдик-ку, — дейишмоқда одамлар.

Аммо, Куйбишев район коммунал хўжалик бўлимидаги ўртоқлар ҳеч пинак бузишмаяпти.

С. ЯХИН.

ЯРМАРКАГА МАРҲАМАТ

Шу куни «Қизил тонг» фирмаси маданият саройи кишилар билан гавжум бўлди. Бу ерга республикамиз енгил ва трикотаж саноати ходимлари, «Узторгодежда» базаси вакиллари, шаҳар ва район савдо тармоқлари бошлиқлари йиғилишди. Улар 1966 йил республика улгуржи ярмаркаси қатнашчиларидир.

Ярмаркани уюштиришдан мақсад 1966 йил баҳор ва ёз фасллари учун республикамиз фабрикаларида тайёрланадиган кийим-кечакларнинг номенклатураси ва ассортиментини аниқлашдир. Ярмаркада 23 та енгил ва трикотаж саноати корхоналарининг 1650 кийим-кечак моделлари намойиш қилиняпти. Шулардан 840 та модел янгидир. Бу йилги ярмарка ўтган йиллардагилардан фарқ қилади. Ярмарка давомида харид қилувчи 11 савдо ташкилоти фабрикалар билан шартномалар тузади. Ўзларига зарур бўлган харидоргир молларни заказ қилади.

...Саҳнадан залга қарата узун поёндоз тўшалган. Залдагилар эътибори саҳнада. Парда очилди. Ичкаридан крепдешиндан бежирим қилиб тикилган кўйлак кийиб бир аёл келяпти. Бу фасон залдагиларга жуда ҳам маъқул тушди.

— Тошкент модалар уйида тикилган тайёр кийимларнинг кўриги бошланди, — деди ярмарка директори ўртоқ В. Сергеев. — Улар 1966 йилга мўлжалланган модаларни намойиш қилишяпти.

А. Латипова, Н. Шишкина, Э. Спивак, Л. Белоусова каби ихтирочилар яратган янги хил модалар юқори баҳо олди. Намойиш қилинган 60 та фасоннинг ҳаммаси таҳсинга лойиқдир.

Сарой хоналарини айландик. Тошкентнинг «Юлдуз», «Қизил тонг» фирмалари маҳсулотлари қаторидан Қўқон, Самарқанд, Бухоро тикув фабрикалари буюмлари ҳам жой олган. Барчаси гўзал, бежирим. Ҳозир ярмаркада эстетика бўйича ташкил этилган комиссия ишлаб турибди. Комиссиянинг 14 аъзоси ярмаркада намойиш қилинаётган кийим-кечаклар сифатини кўздан кечиради. Серияли усулда ишлаб чиқариш мумкинми, ё йўқми — шуни аниқлайдилар.

Ярмарка 28 июлгача давом этади. Шу муддат давомида савдо ташкилотлари ўзлари учун керакли бўлган миқдордаги кийим-кечакларга заказлар топширишади.

И. ЮСУПОВ,
Қ. РАҲМАТОВ.

Суратда: ярмарка залида.
А. Абалян фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 10590. Индекс 64969. Нашр. № 1806.